ARA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena!

Rama... Budapest I., Disztér 2 1313—K

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam | Subotica, CSÜTÖRTÖK 1925 április 9. | 97. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .·. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Közbeszólás

A szászrégeni választás még most is ontja magából a tanulságokat. Szászrégenben, mint emlékezetes, a román liberális párt jelöltjét, Goga Octaviánt az erdélyi nemzeti párt jelöltjével szemben a magyar választók támogatásával választották meg. Az erdélyi nemzeti párt lapja most megtámadja a magyarokat, amiért azok — a román párt jelöltjét támogatták. A magyaroknak — irja lapjuk, a Patria — bármely román párthoz való lekötését sulyos veszedelemnek tartja a magyarságra nézve; a kisebbség bekebelezése bármely román pártba, akár ideiglenes, akár végleges állapotot is akarnak vele teremteni, sulyos politikai hiba. Az egyik román párt tehát azt kifogásolja, hogy a szászrégeni magyarok a másik román pártot támogatták. A kisebbségeknek — adja tovább a tanácsot ez a román lap — ha politikai életet akarnak élni, vagy ellenzéket kell alakitaniok, vagy az opportunitás politikáját kell folytatniok, mint amilyent a szászok folytatnak s amit a régi Magyarországon az erdélyi nemzeti párt is követett. Ez az okfejtés azonban kicsit aggodalmas. Mert — egyelőre Erdélyben — az államalkotó pártok követelik ugyan a magyarok csatlakozását, de mindegyik párt azt akarja, hogy hozzá csatlakozzanak. Legyen ellenzéki, mondják az ellenzéki pártok, legyen opportunista, mondják a hatalom szerencsései. Az erdélyi magyarság előtt igy nemcsak az önálló szervezkedés és a csatlakozás problémája lebeg, mert ha a csatlakozást választanák, csak a problémáik számát növelnék meg vele. Mindennek azonban az erdélyi magyarságra nézve gyakorlati jelentősége nincs, az érdekes egyedül csak az, hogy államalkotó párt is támadhatja a magyarságot államalkotó párt támogatása miatt s államalkotó párt is követelheti a magyarságtól, hogy külön pártba szervezkedjék, ha attól tartanak, hogy önálló szervezkedés nélkül — az ellenfeleikhez fognak csatlakozni.

*

Herriot szerint ez a generáció jogosult az elődeit vádolni Európa lezüllesztéseért. A felelősségrevonásnak kétségtelenül uj módja ez. A biblia szerint még hetediziglen is megbünhődtek a gyermekek az apák bűneiért, a gyermekek a saját bűneikért most hanyadiziglen fogják apáikat a vádlottak padjára ültetni. Herriot még csak a közvetlen elődökre terjeszti elő a vádat. De ő ennek az iskolának megalapitója s nem lehet kételkedni abban, hogy a tanitványok rövid időn belül tul fogják szárnyalni az iskolamestert. Ki fogja azonban a bűnöknek, mulasztásoknak és felelősségnek eme zürzavarában eldönteni azt, hogy hol végződik a bűnös apák sora s hol kezdődik az ítélkezésre elhivatott gyermekek generációja. Mert mintahogy Adám Évára s Éva a kigyóra tolta a bűnt, éppugy perbehivhatják a bűnös apák a bűnös nagyszülőket s a nagyszülők korában sem volt olyan fenékig tejföl a világ, hogyha felelősségre vonják őket, ne jusson eszükbe előráncigálni mentségül a dédapákat. Minden kornak vannak tennivalói, etikai postulatumai s morális elkötelezései, minden kornak be kell tölteni feladatait. Ha az elődök vétkeztek, nemcsak a magunk bűneit, de az atyáink vétkeit is le kell vezekelnünk, jóvá kell tennünk. Minden kor társadalmának igy kell vállalnia és teljesitenie kötelességét, hogy egyetlen nemzedéket se ültethessen le a későbbi generáció a vádlottak padjára.

*

„A kisebbségekre vonatkozóan nem pártpolitikát, hanem állampolitikát kell folytatni" — mondotta Vajda Sándor, a magyar képviselőház egykori tagja, a volt román miniszterelnök. Emelkedett szellemű, gyülölettől ment s a multak keserű emlékeitől megtisztult politika természetesnek tartaná ezt a követelést. De mikor vet fel olyan kérdést az államélet, melyet párttekintetektől függetlenül oldanának meg a törvényhozás tagjai. A legfőbb államvédelemtől a falusi kisbiró kinevezéséig minden törvényhozási és végrehajtási intézkedés tartalmát és irányát sokkal inkább befolyásolja a pártszempont, mint az államérdek. „Az állam én vagyok" — mondja minden pártérdek. S hogy lehet akkor azt kivánni, hogy a kisebbségekkel szemben a politikusok, akik vagy a hatalom megtartásáért, vagy a hatalom elnyeréséért birkóznak, éppen csak a kisebbségekkel szemben felejtsék el a pártérdek követeléseit s teljesitsék az államérdek parancsát.

Elcsendesedett a politikai élet

A kormány nem tart több minisztertanácsot husvét előtt

A képviselők kerületeikbe utaztak

A nagyhét beálltával a politikai élet teljesen elcsöndesült. A képviselők nagyrésze már elutazott Beogradból és a képviselői klubok is teljesen néptelenek. A kormány szerdán tartotta az utolsó minisztertanácsot az ünnepek előtt. A politikusok közül csak *Nincsics* külügyminisztert fogadta szerdán délben a király kihallgatáson.

A kormány rekonstrukciójának ügye most már elhalasztottnak tekinthető. Semmi kilátás sincs arra, hogy a rekonstrukciót az ünnepek előtt végrehajtják és az minden jel szerint *Pasics* miniszterelnök dalmáciai üdüléséből való visszaérkezése utánra marad.

A radikális-párt és Radicsék közötti tárgyalások sem haladtak az utóbbi napokban előre és most Zagrebből várják a következő szót, ahol Radics Pavle állandó érintkezésben van Radics Istvánnal és beszámol neki beogradi tárgyalásainak eredményéről. Radics Pavle most Radics Istvántól fogja megkapni az uj instrukciókat további magatartására nézve. Radics Pavle ezenkivül érintkezésbe lépett a Radics-párt és a Zajednica többi, Zagrebban tartózkodó vezetőjével is, akiket informál a radikálisokkal folytatott tárgyalásainak eredményéről és királyi kihallgatásáról.

Pribicsevicsék cáfolják a radikálisok és a Frank-párt megegyezését

Ami a Frank-pártnak a radikális pártba való beolvadását illeti, erre nézve a Pribicsevics-párti *„Recs"* zagrebi jelentések alapján *cáfolatokat közöl,* amelyek zagrebi radikális körökből erednek. Igy többek közt közli a lap *Ivkovic* Momcsilló képviselő, agrárreformminiszteri államtitkár nyilatkozatát, aki a radikális párt megbizásából vezette a Frank-párttal a tárgyalásokat. Ivkovics nyilatkozatában *megcáfolja azokat a híreket, mintha bármiféle megegyezés jött volna létre a Frank-párttal* és kijelenti, hogy nem kötelező informativ megbeszélések folytak.

Ezeket a cáfolatokat azonban politikai körökben nem veszik komolyan, hanem tendenciózusaknak tartják, tekintettel arra, hogy *Pribicsevicséket nagyon kellemetlenül érinti e politikai paktum,* amely a radikális-pártot Horvátországban az ő rovásukra lényegesen megerősiti.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen dr. *Lukinics* igazságügyminiszter beterjesztette az államügyészségekről szóló törvényjavaslatot. A kormány a javaslatot részletes tárgyalás után elfogadta.

Pasics miniszterelnök délután ismét megjelent hivatalában és fogadta a kormány néhány tagjának és több képviselőnek a látogatását.

A német párt interpellációja

Neuner Vilmos dr., németpárti képviselő szerdán interpellációt nyujtott be a belügyminiszterhez, amelyben felhivta a miniszter figyelmét azoknak a községeknek sulyos helyzetére, amelyek régebben a zsombolyai járáshoz tartoztak. Sveti-Hubert, Charleville, Soltur, Heufeld, Mastort és Ruskoselo községek, amelyek Kikindától és Becskerektől alig néhány kilométerre feküsznek, pénzügyigazgatási és igazságügyi tekintetben már régóta Kikindához tartoznak, közigazgatásilag azonban s ideiglenesen a két napi távolságra levő Módoshoz csatolták. Emiatt a lakosságnak nagy kára van, mert a főszolgabirósághoz való utjuk a legkisebb ügyek elintézése végett is több napot vesz igénybe és igen magasak a közigatási kiszállási költségek. *Külön panaszt tartalmaz az interpelláció a módosi főszolgabiró ellen,* aki a panasz szerint *erőszakosságokat követ el a lakossággal szemben,* igy például *Charleville és Sveti-Hubert községekben este hét órára zárórát rendelt el és nyolc óra után senkinek sem szabad az utcán járnia.* Emiatt Neuner a vizsgálat elrendelését kéri a főbiró ellen.

Ribarzs Ottokár konstantinápolyi követ

A király a külügyminiszter előterjesztésére dr. *Ribarzs Ottokárt,* a külügyminisztérium nemzetközi szerződési osztályának főnökét az olaszokkal folyó tárgyalások delegációjának elnökét konstantinápolyi követté nevezték ki. Egyidejüleg *Barics* Ljuba eddigi konstantinápolyi követet rendelkezési állományba helyezték.

Az uj kinevezést összefüggésbe hozzák a Törökországgal való megegyezéssel. Eddig ugyanis a konstantinápolyi követi cim csak dekórum volt, mert az S. H. S. királyság és Törökország közt tudvalevően már régóta szünetel a diplomáciai összeköttetés. Most a két állam kormányai közt tanácskozások folynak, amelyek előreláthatóan megegyezésre fognak vezetni és dr. Ribarzs el fogja foglalni helyét a konstantinápolyi követségen.

A szófiai követ Beogradban

Rakics Milán szófiai követ a napokban a kormány hivására Beogradba érkezik, hogy referáljon illetékes helyen a legutóbbi bulgáriai véres eseményekről.

A beogradi jogászegylet a sajtótörvény módositásáért

A beogradi Jogászegyesület április 10-ikén pénteken Beogradban a törvényszék nagy tárgyalási termében nyilvános gyülést tart, amelyen az uj sajtótörvény javaslatával fognak foglalkozni. Az ülésen *Kumanudi* Koszta demokrata képviselő, volt pénzügyminiszter fogja ismertetni a javaslatot. Kumanudi tüzetesen fog foglalkozni referátumában a javaslatnak azokkal a pontjaival, amelyeket az ujságirótársadalom és a nyomdászok reakciósaknak és sérelmeseknek jelentettek ki. Az ülésen nyilvános vitát rendeznek.

Agrárreform — a földnélküliek ellen

A topolai és kishegyesi földnélküli magyarok az általuk bevetett földet veszik bérbe a dobrovoljácoktól

Maguk a vajdasági radikális képviselők is sürgetik már az agrárreviziót, mert a kormánypárt vajdasági exponensei is belátják már, hogy az agrárreform eddigi végrehajtása sulyos károkat okozott és okoz még ma is. Az agrárcélokra lefoglalt földek felosztásánál nem vették figyelembe, hogy valóban igényjogosultaknak adják-e ki a földet és hogy a telepesek alkalmasak-e a föld intenziv megmivelésére. Ennek a bizonyitására annyi példa adódott már, hogy fölösleges lenne ujabb adatokat felsorolni, ha nem kinálkozna egy olyan példa, amely a legjellemzőbben tünteti fel az agrárreform körüli visszásságokat.

A Mol község tulajdonát képező 2500 hold földből, amely a kishegyesi határ mellett fekszik, az összel több mint 1200 holdat felosztottak dobrovoljácok és Magyarországról optáltak között. A felosztásra került földet Mol község előzőleg kishegyesi és topolai földnélkülieknek, legnagyobbrészt magyaroknak, adta bérbe, akik megmunkálták és bevetették a földet. *A dobrovoljácok már bevetett földet kaptak, a régi bérlők pedig a földdel együtt elvesztették munkájuk eredményét is.* Az egzisztenciájukban tönkretett magyar gazdák kaptak ugyan igéretet, hogy a vetőmag árát meg fogják nekik téritení, azonban az igéret beváltásából nem lett semmi. A dobrovoljácok és az optáltak viszont nem tudják megmivelni a kapott földet, mert nincs gazdasági felszerelésük és ezért most megtörtént az a furcsaság, hogy *a dobrovoljácok haszonbérbe vagy felesbe kiadják a földeket azoknak a földnélküli magyaroknak, akik a földet ősszel már bevetették.*

A bérletért körülbelül 5000 dinárt kapnak holdanként.

Ilyen körülmények közt nem lehet csodálkozni azon, hogy *az agrárreform helytelen végrehajtása egyenesen kivándorlásra ösztönzi a föld nélkül maradt magyarokat.* Csak igy érthető meg, hogy a braziliai kivándorlók rettentő helyzetéről csaknem naponta érkező hirek ellenére, *a napokban harmincznégy magyar család indult el Feketicsről Braziliába és most ujabb csoportok készülnek kivándorlásra.* A kivándorlók nagyrésze azokból kerül ki, akiktől elvették a már bevetett moli földeket, valamint olyanokból, akik a mult évben még *Tomanovics* György birtokán dolgoztak, amikor aztán az agrárreform ezt a birtokot is lefoglalta és felosztotta, kenyér nélkül maradtak.

Fajvédő-kommunista aknamunka a magyarországi szociáldemokrata-pártban

Uj pártot alakitott az ellenzék — Külön listával vesznek részt a budapesti községi választásokon

Budapestről jelentik: A küszöbönálló községi választások előtt fajvédő és kormánypárti részről elkeseredett kisérletek folynak a szociáldemokrata-párt egységének megbontására. A szociáldemokrata-párt választmánya ugyanis elhatározta legutóbb, hogy a községi választásokon a Vázsonyi-féle demokrata-párttal és a Rupert-féle Kossuth-párttal együtt *közös listán veszi fel a harcot a reakció ellen.* A demokratikus blokk a győzelem biztos reményével veszi fel a harcot és minden olyan kisérlet, amely őket akart verni a szövetkezett pártok közé, csődöt mondott eddig. A fajvédők most abban az irányban fáradoznak, hogy a blokk legnagyobb és legjobban megszervezett pártjának, a szociáldemokrata-pártnak egységét megbontsák és ezzel gyöngitsék a demokratikus blokk esélyeit. Ebből a célból *a fajvédők megvásárolták a szociáldemokrata-pártból kizárt kommunista »ellenzéki« vezetőket,* akik a szociáldemokrata pártvezetőségnek ultimátumot adtak át, amelyben azt követelték, hogy *a szociáldemokrata-párt szakitson a polgári pártokkal* és külön listával induljon a választási harcba. Amikor a pártvezetőség elutasitotta ezt a fajvédők szájaize szerint való kivánságot, a kizárt ellenzékiek *Vági* István volt pécsi párttitkár és *Hajdu* Henrik tanár vezetésével érintkezést kerestek a Rupert-párttal, amelyet felszólitottak arra, hogy *hagyja ott a blokkot és az ellenzéki szociálistákkal együtt állitson fel közös listát a szociáldemokrata-párttal és a Vázsonyi-párttal szemben. Rupert* Rezső visszautasitotta ezt az ajánlatot, erre a kizárt ellenzékiek *a fajvédő-sajtó biztatására és támogatásával Magyarországi Szociálista Munkáspárt néven uj pártot alakitottak,* amelybe a kommunista érzelmü és az antiszemita munkásokat igyekeznek tömöriteni.

Ez az alakulás a fajvédők és kommunisták várakozásával ellentétben igen nagy mértékben tisztázta a helyzetet. A szocialista-pártban és a szakszervezetekben ugyanis igen éles ellenhatást váltott ki az a tény, hogy az ellenzéki csoport, amelyet eddig igen sokan civil alapokon álló szociáldemokrata ellenzéknek tekintettek, *szakitott a párttal és árulóvá lett.* Az uj pártalakitás óta állandóan jelentkeznek a szocialista párttitkárságoknál és a szociáldemokrata pártvezetőség egyes tagjainál olyan szakszervezeti tagok, akikről eddig köztudomásu volt, hogy szimpatizálnak az ellenzékkel és minden egyes alkalommal éles kritikát gyakoroltak a pártban tapasztalható és szerintük helytelen jelenségekkel szemben.

A szociáldemokrata-párt vezetősége a mozgalmat — amely nem ujkeletü és néhány ember elszigetelt aknamunkája csupán — *nem tartja komolynak,* azonban hogy a vele szövetséges polgári pártok előtt dokumentálja, mennyire nincs gyökere a szociáldemokrata munkásságban a Vági-Hajdu-pártnak, elhatározta, hogy már *ezen a héten leszavaztatja az egész szervezett munkásságot,* hogy ilyen módon foglaljon állást a szociáldemokrata-párt minden tagja Vágiék kiválásával és pártbontó akciójával szemben. A pártvezetőség határozottan remélli, hogy ezzel a szavazással husvétig elkészülnek és már erre az időpontra feltétlenül be fog bizonyosodni — amit egyáltalában nem tartanak kétségesnek —, hogy Vágiéknak töntegelk egyáltalában nincsenek.

Katasztrófák pusztitanak Amerikában

Száz épület rombadőlt

Newyorkból jelentik: *Hanover* városkában (*Massachusets* állam) a *National Sier Works Comp.* vállalat gyára több *robbanás következtében elpusztult és igen sok emberélet esett áldozatul.*

A robbanások folytán a környéken *száz épület teljesen rombadőlt.* A robbanások következtében tüz keletkezett, amelyet csak akkor sikerült némileg enyhiteni, amikor *hét város segitségül hivott tüzoltósága* megérkezett és az oltási munkálatokban segédkezett.

Az áldozatok számát még eddig nem lehetett megállapitani. A munkások legnagyobb része ugyanis litván és portugál, akik egyedül, hozzátartozók nélkül élnek kint Amerikában.

A veszély még most sem mult el, sőt nagy az aggodalom, hogy egy *a közelben lévő puskaporos raktár is tüzet fog* s akkor a katasztrófa óriási méretü lesz.

A bor

Irta: Baedeker

— Az emlékezések könyvéből —

Banketteken s vendégségben gyakrabban kerültem egy derék uriember mellé, akit őszintén szerettem sok jó tulajdonságaiért, söt a hibáiért is, mert ez utóbbiakban is volt valamelyes kedvesség. Ugy látszik, némi rokonszenvet ő is érzett irántam, mert szinte kereste az alkalmat, hogy a fehér asztalnál a szemszédságomba jusson. De ebben az iparkodásában öt, amint meggyőződtem, nem annyira a szimpátia, mint a szánalom vezette. A kitünő férfiu jobban sajnált, mint szeretett engem, — sajnált, amért nem kedveltem a bort, s az együttléteinket arra törekedett felhasználni, hogy az ékesszólásával az ital nagyobb megbecsülésére birjon.

— Nem is tudod, mitől fosztod meg magad azáltal, hogy nem iszol, — igy szólt többször. — A bor a legjobb kedvesináló, a buskomort is fölviditja.

— De hát én nem vagyok buskomor, — feleltem, — s amint láthatod, vidám tudok lenni ivás nélkül is.

Ezt ő nem értette, s a hitetlenségemen éppen olyan desperátus sajnálkozással csóválta a fejét, mint a buzgó istenthivő valamely ateistának a vakmerő istentagadásán.

Máskor igy sopánkodott benső részvéttel:

— Hogy lehet igy élni minden szórakozás nélkül?

Erre már kérdéssel kellett válaszolnom:

— Hát én minden szórakozás nélkül élek?

— Persze, — felelte a legnagyobb határozottsággal. — Hiszen megveted a bort s igy a jó társaságot!

— S ezt *te* mondod, aki egy szezonban huszszor-harmineszor találkozol velem vig társaságban? Az egészből csak az igaz, hogy kevés bort iszom s nem találok örömet abban, hogy félrebeszéljek tőle. Ami pedig a szórakozást illeti, nincsenek-e jó könyveim, amelyeket élvezettel olvasok? Nem utazok-e minden esztendőben szebbnél-szebb vidékeken? Nem társalgok-e müvelt és szellemes nőkkel? Nem járok-e szinházba, operába, koncertekbe?

(Azt föl se hoztam neki, hogy mily sok bizottságnak vagyok tagja, s hogy azoknak az ülésein jobban lehet mulatni, mint a legcsapongóbb kedvü banketteken.)

— Oh, — felelte meggyőződéssel a barátom. — Ez mind csak időtöltés . . . Kedélyes, *igazi* mulatság csak a poharazás, az annak nyomában föllépő nóbel spicc, s az a fölséges hangulat, amelybe jutunk, ha a barátságért s a barátaink egészségére iszunk!

Sehogyse tudtam meggyőzni arról, hogy ezt a kedves mámort az élénkebb temperamentumu ember ivás és becsipés *nélkül* is élvezheti, s hogy annak az amugy is vidám kedélye nem szorul a *trojanica* élénkitésére. Ő engem szerencsétlen, sőt boldogtalan embernek tartott s — mert máskülönben becsült egy kevéssé — szivből busult a »rossz természet«-emen, s ha szó volt rólam, ilyenformán nyilatkozott:

— Alapjában véve igen tisztességes karakter, de nagy hibája, hogy nem tud élni. Bizony jobb sorsra lett volna méltó!

. . . Egyszer egy szegény »intellektuel« javára kellett bizonyos összeget előteremtenem, hogy az sulyos betegségének a gyógyitását szanatóriumban kisérelhesse meg. Az ügyében fölkerestem ezt a barátomat is. Gondoltam, ha engem annyira sajnál pusztán azért, mert bornemissza vagyok, mennyire meg fog esni a szive ezen a boldogtalanon, aki rosszul fizetett és eladósodott szellemi munkás lévén, a bajából csak akkor lábalhat ki, ha jó emberek összeadják a kurája költségeit.

Előadtam az esetet s a hozzájárulását kértem. Meglehetős hüvösen hallgatott végig s nem igen látszott élénkebben érdeklődni a pártfogoltam sorsa iránt. Folytattam hát a rábeszélésemet:

— A szemei nagyon meggyöngültek. Ha nem veszik gondos ápolás alá és nem táplálják igen bőven, még megvakul és teljesen munkaképtelenné válik.

Megvetőleg felelte az én emberem:

— Nem csoda! Mért oly bolond? Egész életében a könyveket bujta. Egyebet se tett, mint mindig irt és olvasott.

S ezt oly hangon mondta, mintha ez valami főbenjáró és Isten ellen való büntény volna.

— Az idegrendszere bomlásnak indult, — folytattam, hogy hangulatot keltsek.

— A sok szellemi munkától, — magyarázta megvetően a bornak s a vigságnak barátja.

— A kezei is reszketnek a gyengeségtől, — próbáltam puhitani az alapjában jószivü, de elrogult férfit.

— Mért firkál mindég? — kiáltott vissza mérgesen.

S még mindig nem nyult a zsebébe.

Ekkor egy ötletem támadt.

— Nézd csak, — szóltam, — nem szabad segitség nélkül hagynunk ezt az érdemes és tehetséges embert. Minden jóindulatu léleknek meg kell könyörülni rajta. A sokféle bajához még extra-szerencsétlenség is járul. Tudod, a szegény ördög nagy kedvelője a bornak, ért is hozzája —

A barátom arca érdeklődést kezdett elárulni, s én tovább ütöttem a vasat, mert láttam, hogy meleg:

— S most képzeld: vesebaja is támadt, s amig ebből ki nem gyógyul, addig el van tiltva minden szeszesitaltól.

Most már föl volt keltve a rokonszenve.

— Nem ihatik bort a szegény feje? — kérdezte szomorun.

— Nem bizony, még vizzel vegyitve se!

— Oh, a szerencsétlen flótás! — kiáltotta az én emberem.

A tárcájához nyult és megkérdezte:

— Mennyi az ellátási dij a szanatóriumban?

— Napi husz korona, — feleltem. Akkor annyi volt.

— S mennyi ideig kell ott maradnia?

— Azt nem lehessen tudni. A gyógyulásra való hajlandóságától függ.

— Hát akármeddig lesz ott, — mondta a barátom, — öt napon át én fizetem a költségeit.

És kirukkolt száz koronával.

KISEBBSÉGI ÉLET

●■●

A polgárság és munkásság sorskőzösségét a kisebbségi helyzetben élénken illusztrálja a csehszlovák Komárom magyar munkásainak panasza. A komáromi kikötőmunkáknál az odavaló munkanélküli magyarok mellőzésével idegenből hozott munkásokat foglalkoztatnak. Ha valamelyik komáromi állami középületet tatarozzák, azt is idegen munkások végzik, mig az ottani magyar kőmüvesek nyomorognak. A komáromi dohánygyárban csak nagy erőfeszitéssel lehetett pár magyar munkást elhelyezni. Nem egyszer ökölharc folyt az idegenből hozott munkások és a magyarok között. A dohánygyár a még megmaradt kevés magyar munkást is el akarja bocsátani. Ugyanezt teszi a komáromi hajógyár, amely százával bocsátja el a magyar munkásokat. A komáromi magyar munkások nyomora és elkeseredése egyre nő. Komoly összeütközésektől lehet tartani. A nyomorgó és végleg elkeseredett komáromi magyar munkások küldöttsége felkereste Novotny Richárd járási főnököt és Csizmazia György városbirót. Utolsó kisérletként egy terjedelmes memorandumot adtak át, amelynek sürgős elintézését erélyesen kérték.

✱

A szászoklakta meggyék mezőgazdasági hivatalait utasitotta a román központi Földosztó Hivatal, hogy pontos kimutatást készitsenek a szász földtulajdonban az agrárreformmal kapcsolatosan történt változásokról. A »Viitorul« szerint az intézkedés célja a szász intézmények és magánosok panaszaival szemben kimutatni, hogy a szászok a többi állampolgárokkal egyenlő elbánásban részesültek. A »Viitorul« egyszersmind felel a »Banater Tagblatt«-nak a telepitések elleni tiltakozására. A német lap azt irja, hogy példátlan erőszak messze vidékekről hozott német vidékekre román földmiveseket telepiteni. Ezzel szemben a román lap azt vitatja, hogy a németek jelenléte a Bánátban hasonló erőszak eredménye. — A telepitésekre valóban vannak példák, — elegyedik bele a vitába az »Ellenzék« — arra azonban már, hogy a telepesektől kicsiny, termővé tett földjeiket elvették volna, nincs példa. A németeket a Bánátban törökdulta, lakatlan, mocsaras zónákra telepitették, ahol nyoma sem volt már annak az életnek, amely ott a mohácsi vész előtt virágzott. Telepiteni elhanyagolt vidékre, hogy ott a szorgalom kulturát teremtsen: nem lehet erőszak, azonban erőszak az, ha a telepeseket megfosztják munkájuk gyümölcsétől.

✱

A szlovenszkói magyar folyóirat várásában feloldódnak az ottani magyarság politikai és világnézeti ellentétei. A »Prágai Magyar Hirlap« a szlovenszkói magyar irók héttagu intézőbizottságának megalakulása alkalmából a következőket irja: A szlovenszkói magyar irodalomnak nem lehet hivatása, hogy a *világnivókhoz mért* alkotásokat teremtsen. Kicsinyek vagyunk s az első feladat a kritikai nevelés. Csak a Kazinczyk után jöhetnek a Petőfik és az Aranyok s nálunk, Szlovenszkón is először meg kell teremteni azt a stabil esztétikai alapot, amelyre azután épiteni lehet. Irtani kell és istápolni, nevelni, magyarázni, tanitani. Várjuk azt a szlovenszkói magyar irodalmi folyóiratot, amely elsősorban kritikai lesz s az irodalmi termékekből inkább keveset, de csak a legjobbat adja. Ha a hetes bizottság minden politikai mellékiz nélkül meg tudja teremteni és fórummá tudja változtatni ezt a komoly, magyar nyelvünket őrző, tanitó, kulturánkat igazivá, szoliddá fejlesztő folyóiratot, akkor a legteljesebb mértékben betöltötte hivatását.

✱

Az Adeverul, az erdélyi magyar lapok megállapitása szerint, tárgyilagosan itéli meg a kisebbségi kérdést. Legutóbbi számában az »Adeverul« párhuzamot von Bratianu miniszterelnök és Vajda-Vojvoda nyilatkozata között, amelyet a szászrégeni választás nyomán tettek.

— A külömbség a két álláspont között lényegbevágó — irja a bukaresti román lap. — Amikor az uj alkotmányt tárgyalta a törvényhozás, a kisebbségek azt kérték, hogy a »polgári jogok« fejezetében emlékezzenek meg róluk, mint az állam alkotó elemeiről. Kérésüket nem teljesitették. Később megelégedtek volna annyival, hogy a »románok« kifejezés helyett a »román állampolgárok« megjelölés kerüljön az alkotmánytörvénybe. Más szóval, ha csak közvetlenül is annak megerősitését akarták, hogy valaki lehet egyenlőjogu román állampolgár, de egyidőben magyar, szász vagy orosz is s rendelkezhetik bizonyos külön jogokkal, melyek e minőségéből folynak. A kormány nem fogadta el ezt a megoldást sem. Okunk van hinni, hogy a Nemzeti Párt sem ismerte volna el jogalanyoknak a kisebbségi közösségeket. Másrészt azonban mint demokratikus párt nem vonhatják kétségbe a kisebbségek természetes jogait. Ezért mondta Vajda, hogy a Nemzeti Párt különleges alaptörvényben fogja szabályozni a kisebbségek helyzetét.

Kiemeli az »Adeverul«, hogy *Vajda ezt a nyilatkozatát nem a szászrégeni választás előtt, hanem akkor adta, amikor a szászrégeni választásnak pártjára kedvezőtlen eredménye és ebben a kisebbségek és különösen a magyarság szerepe ismeretes volt.*

Csak elvi döntést hozott a hétszemélyes tábla Macsekék ügyében

Dr. Trumbics nyilatkozata

A zagrebi hétszemélyes tábla, mint jelentettük, dr. *Macsek* és társai ügyében ugy döntött, hogy a vizsgálati fogság az államvédelmi törvény alapján meginditott bünperben kötelező. Emlékezetes, hogy a törvényszék annakidején nemcsak a vizsgálati fogság, hanem az egész bünügyi vizsgálat beszüntetését határozta el, mire a *bání szék* az államügyész *felebbezése folytán* azt a döntést hozta, hogy a vizsgálat tovább folytatandó, de a vádlottakat szabadlábra kell helyezni. A szabadonbocsájtott vádlottakat a rendőrség nyomban internálta és most a legfőbb birói fórum, a hétszemélyes tábla a vizsgálati fogság szükségességét mondta ki.

A hétszemélyes tábla döntéséről dr. *Trumbics* Ante, dr. Macsek és társai védője, a »Politika« munkatársa előtt kijelentette, hogy *a döntés nem az alsóbiróságok határozatainak megsemmisitését jelenti, hanem jogegységesitő döntésnek tekintendő.* Megtörtént ugyanis, hogy a spliti törvényszék hasonló esetben elrendelte a vizsgálati fogságot, mig a zagrebi törvényszék kimondta, hogy a vizsgálati fogság nem kötelező, mert a törvény szerint ennek csak azokban a bünesetekben van helye, amelyekre a törvény legkisebb büntetésként öt évet ir elő. Minthogy pedig *az államvédelmi törvény csak a legnagyobb büntetést (husz évi börtön, halál) nevezi meg, de a legkisebbet nem,* a zagrebi törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a legkisebb büntetés öt évnél kevesebb, sőt pénzbirság is lehet. Ebben az értelemben és ilyen jogalapon döntött annakidején a törvényszék és a bání szék.

Trumbics kijelentette még, hogy véleménye szerint a korábbi birói határozatok érvényben maradnak és a hétszemélyes tábla döntése nincs befolyással a bání szék már meghozott *határozatának* jogérvényére, hanem csak a jövőben előforduló esetekre vonatkozólag ad utmutatást.

Dr. *Kovacsevics* Ivó, Macsekék másik védője, a »Vreme« zagrebi munkatársa előtt kijelentette, hogy a hétszemélyes tábla döntése értelmében a jövőben az államvédelmi törvény alapján meginduló minden bünügy vizsgálati fogságot von maga után. Macsekék ügyének állásáról Kovacsevics nem nyilatkozott.

Franciaország uj választások előtt

A szenátus leszavazta a Herriot-kormányt

Párisból jelentik: A mai naptól remélték, hogy meghozza a politikai helyzet valamelyes tisztázását. A politikai események azzal kezdődtek, hogy a kormányt támogató nagy párt, *a szociáldemokrata-párt, a köztársasági szocialisták, a radikális-párt és a baloldali radikálisok* előbb külön-külön tárgyaltak. Utóbb a négy párt vezetősége *közös értekezletre* gyült egybe, amelyet azonban hamar befejeztek.

A négy párt egyhangulag megállapodott abban, hogy *a pénzügyi helyzet szanálására beterjesztett kormányjavaslatokat minden vita nélkül a pénzügyi bizottsághoz utalják.* Vita majd csak akkor lehet, ha a pénzügyi bizottság a javaslatokat letárgyalta. Ha közben interpellációkat terjesztenének be, azokra nézve a kormányt támogató pártok megállapodtak abban, hogy egyöntetüen amellett fognak szavazni, hogy *az interpellációkat dátum megállapitása nélkül halasszák el.*

Az értekezlet után a négy párt küldöttséget alakitott, amely küldöttség az Elysée-be ment, ahol éppen akkor *Doumergue* elnöklete alatt a minisztertanács ülésezett. A küldöttség értesitette *Herriot* miniszterelnököt a négy párt vezetőségének egyöntetü határozatáról.

A minisztertanácson Herriot előbb *a német garanciapaktumjavaslatokra* elküldendő válasz tekintetében informálta a minisztertanácsot, azután *De Monzie,* az uj pénzügyminiszter mutatta be végleges szövegében szanálási tervezetét. A minisztertanács a tervezethez hozzájárult.

Megbeszéléseket tartottak az ellenzéki pártok is. Az *Intransigeant* szerint az ellenzéki pártok is ugy állapodtak meg, hogy a pénzügyi javaslatokat vita nélkül utalják a pénzügyi bizottsághoz és esetleg benyujtandó interpellációk elhalasztása mellett fognak állást foglalni.

A szenátusban *Blaignant* szenátor inditványt terjesztett be, hogy a közoktatási költségvetésből a hiteleknél 100 frankot töröljenek a tüntető egyetemi hallgatók ellen alkalmazott rendszabályok miatt. *Albert* közoktatásügyi miniszter a kormányjavaslat védelmére kelt. Ezután szavazásra került a sor és *Blaignant javaslatát, bár kifejezetten bizalmatlanságot jelentett, 138 szavazattal 134 ellenében elfogadták.* Nagy mozgás követte a szavazás eredményének kihirdetését és bizonyosra veszik, hogy *Albert állása megrendült.*

A belpolitikai helyzet tisztázása ezek szerint *csütörtök előtt nem várható,* ha csak az egyetem kérdésében kitört konfliktus miatt a közoktatásügyi *miniszter* nem lesz kénytelen lemondását beterjeszteni.

A sajtóban általános az a vélemény, hogy amennyiben a szenátus visszautasitja a szanálási törvényjavaslatokat, a kormány ezeknek a javaslatoknak kamarai elfogadása után *a május 2-iki községi választásokat* ugy fogja vezetni, hogy ezeket a kérdéseket tolja előtérbe. Ha a választások kedvezően ütnek ki a kormány részére, *Herriot ajánlani fogja a köztársaság elnökének, hogy oszlassa fel a kamarát, rendeljen el uj választásokat* és igy oldják meg a szenátus és a kamara között támadt konfliktust.

Németország nem mond le Ausztriáról

Berlinben uj francia jegyzéket várnak

Berlinből jelentik: Itteni beavatott körökben azt hiszik, hogy az antant a legközelebbi időben semmiféle ujabb jegyzéket nem intéz a német kormányhoz. Most csak a francia kormány és az antant államai közötti tárgyalásokról van szó, amennyiben a francia kormány a szövetségesei elé bizonyos javaslatokat terjesztett a Németországhoz intézendő kérdések tekintetében. *A francia javaslatok nem találtak a többi szövetségeseknél jóváhagyásra.* Londonban és Rómában különösen azt nem tudják megérteni, mi összefüggés van Ausztriának Németországhoz való csatlakozása és a német biztonsági javaslatok között? Ilyen körülmények között *valószinű, hogy Franciaország egymagában fogja az általa javasolt kérdéseket Németországhoz intézni.*

Ami Ausztria csatlakozását illeti, mértékadó helyről kijelentik, hogy *a birodalmi kormány semmiesetre sem fog olyan nyilatkozatot tenni, hogy Ausztria csatlakozásáról lemond, de viszont az sem a szándéka, hogy ezt a kérdést most feloesse.* Mértékadó német körök meggyőződése szerint Németországnak a Népszövetségbe való belépése lehetőséget ad arra, hogy Ausztria csatlakozási szándékának és a keleti határnak kérdéséhez olyan megoldásra juttassa, ami a békeszerződésnek megfelel.

Régi könyvek

terjesztik az influenza-járványt

Egészségügyi vizsgálat a németországi kölcsönkönyvtárakban

Egy türingiai kis városban szokatlan erővel lépett fel az influenza. Az egészségügyi hatóságok szükségét látták annak, hogy lelkiismeretes nyomozást inditsanak a veszedelmesen pusztitó járvány okának kideritésére. Ebből a célból egy kiváló berlini egészségügyi szakembert is meghivtak, akinek nyomozása aztán meglepő eredményre vezetett.

A kiváló orvostudós ugyanis abból indult ki, hogy miután a szomszédos helységekben csak szórványosen fordultak elő megbetegedések s ezek is ártalmatlan jellegüek voltak, helyi okban kell keresni a járvány elterjedésének és sulyosságának okát. Kutatása meglepő eredményre vezetett.

Kitünt ugyanis, hogy az áldozatok háromnegyed része a helyi lapnak előfizetői közül származott, akik igénybe vették ennek a lapnak azt a kedvezményét, amely használt folyóiratokat, szépirodalmi revüket és szaklapokat olcsóbb áron bocsátott rendelkezésükre. Megállapitotta a berlini tanár, hogy a ragályt ennek a lapnak a folyóiratosztálya terjesztette s az előfizetők közül többen életükkel fizették meg ezt a „kedvezményt".

A hatóságok természetesen rögtön beszüntették ezt az ócska folyóirat-akciót s meglepően rövid idő alatt a járvány csökkenése volt megállapitható. E en eredmény után a vizsgálatot most kiterjesztették a városkában levő kölcsönkö[illegible] is, ez a vizsgálat azonban [illegible] nem fejeződött be.

CIRKUSZ

Párisi humor

Nagy Endrének van egy arányos vicce, arról szól, hogy a humor nem nemzetközi, hanem minden országnak megvan a maga sajátos humora, amit nem lehet importálni. Példát is mond rá Nagy Endre: »A párisi elemiben kérdi a tanitó ur a kis Mórickát:

— Egy liter tejben hány deci van?

— Két deci tej és nyolc deci viz, — feleli a kis Móricka.

Franciaországban ez egy jó vicc. Nálunk nem. Nálunk ez egy jó tej.

Igy szól Nagy Endre vicce, de túl a humoron meg lehet állapitani, hogy a francia vicceknek egészen más a karaktere, mint a mienknek. Ime a párisi hét legnépszerübb viccei, amelyeken a franciák olyan jókat tudnak mulatni. Próbálja meg a magyar olvasó is.

*

Férj: És mit szólnál hozzá, ha megcsalnálak?

Feleség: Azt mondanám, hogy fényes revánsot vettél magadnak.

*

Elegáns ur az Opera előtt diskurál rikitóan öltözött, nem fiatal uccai nővel (rajz).

— Hogy beszélhet igy, uram? Vegye tudomásul, hogy én már háboru előtt tiz frankot kaptam!

— Melyik háboru előtt? A krimi háboru előtt?

*

Iskolában:

— Nevezzen meg egy nagy inkvizitort.

— Az adókivetőbizottság elnöke.

*

Telefonnál.

— Mi az, hogy nem felel? Az összes téves számok mással beszélnek talán?

*

A vicc cime »Miért ne? — mondja Anglia«. A kép Németországot ábrázolja a biróság előtt.

— Ön lopott, rabolt, gyilkolt, gyujtogatott. Van erre valami mondanivalója?

— Igen. Helyet akarok foglalni a biróságban.

*

Istentiszteleten.

A lelkész (a szószéken): »És ne feledjétek el, hogy nem szabad házasságtörést elkövetni . . .«

Csinos nőcske (magában): Erről jut eszembe, hogy Gastonnál feledtem az esőernyőmet.

*

Nagyságák egymás között.

— Régebben mindig egy-egy katonával találtam a szakácsnőmet.

— És most?

— Most mindig egy kommunista képviselővel csipem meg.

*

A kokott: Szóval, a másik mellett, aki kitart, maga a szivbéli szerelem akar lenni. Ezt is megcsinálhatjuk, kérdés, hogy mennyit ajánl fel érte . . .

*

Két ur diskurál:

— A hadigáz-gyár felrobbant. Ezer halott.

— Ezer halott? Nagyszerü! Ugy látszik, remek hatása van a mi mérges gázainknak . . .

*

A kislány (a fodrásznak, aki levágja a fiaját): Legyen szives a fürtjeimet tizenkétszálankánt izlésesen becsomagolni. Az udvarlóimat akarom velük megajándékozni.

*

Két hölgy beszélget:

— Érdekes. Egy oroszlántól nem ijedek meg, de egy pók félelmet okoz . . .

— Én is olyanformán vagyok vele. Száz férfitól se ijedek meg, de egy gyerektől nagyon félek . . .

*

— Maga megengedi a lányának, hogy ilyen alakkal sétáljon? Hiszen az öt évet ült a börtönben.

— Oh, a nyomorult! Nekem azt mondta, hogy csak három évre volt lecsukva.

*

Férj: Miért járkálsz egész nap meztelenül?

Feleség: Azt olvastam az ujságban, hogy ugy küzdünk legeredményesebben a drágaság ellen, ha főleg ruházatunkkal spórolunk.

*

— Miért nem iszol, Henry?

— Mostanában leszoktam az ivásról.

— Hogy-hogy?

— Amint egy kicsit becsipek, rögtön duplát látok. És ujabban nálunk lakik az anyósom. . . .

Stella

Leégett a kerényi katholikus templom

Egymillió dinár a kár

A Szombor melletti Kerény községben szerdán reggel kigyulladt a katholikus templom és a nagy szélben a lángok olyan gyorsan elharapóztak, hogy *a templom tetőzete és tornya egy óra alatt teljesen leégett.* A község egész lakossága kivonult *Ivanics* Izidor jegyző vezetése alatt az égő templomhoz, de a tüz oltásáról szó sem lehetett mindaddig, mig a szomszéd községek tüzoltóságai, amelyeket értesitettek a veszedelemről, meg nem érkeztek. A nagy szél miatt a plébánia épülete, a harminc lépésnyire lévő községháza és a közeli iskolák is veszélyben forogtak, ezért a lakosság Ivanics jegyző intézkedésére mindenekelőtt azon fáradoztak, hogy a tüzet ezektől az épületektől távol tartsák, amit megfeszitett munkával sikerült is elérni.

Csakhamar megérkezett Csonopolja, Ó- és Ujszivac, Telecska előljárósága, rendőrkészültsége és tüzoltósága. Szomborból is jött egy tüzoltócsapat. Sokan utaztak ki Szomborból autókon, hogy a tüzet mint látványosságot megtekintsék.

A tüzet délután három órakor lokalizálták a tüzoltók. A templom tetőzetén és tornyán kivül *tönkrement a három uj harang is*, amelyeket két évvel ezelőtt szereztek be. Mind a három harang megrepedt attól, hogy izzó állapotukban vizzel locsolták. A templomot *Budanovics* Lajos apostoli adminisztrátor mult évi látogatása alkalmából kivül és belül renoválták és villanyberendezéssel is ellátták. Az uj felszerelés elpusztult. Az egyházi kegyszereket megmentették. *A kár egymillió dinár.*

Mint Szomborból jelentik, a tüzokát már megállapitották. Franz Bonifaz sekrestyés három gyereket azzal bizott meg, hogy az örök mécsesen valamit igazitsanak. A három gyerek égő gyertyával ment az oltárhoz és a gyertyalángtól meggyuladtak az ott lévő könyvek és egyéb holmi. A tüz a torony felé huzódva gyorsan terjedt, a gyerekek azonban nem szóltak senkinek, hanem ijedten elmenekültek.

Bikar Mirkó szombori főbiró, mihelyt a tüzről értesült, nyomban kiutazott Kerénybe és megtette a szükséges intézkedéseket. Elrendelte, hogy a templomból hordianak ki mindent, ami meg is történt, s ennek köszönhető, hogy az egyházi kegyszereket megmentették. *A templom tornya ledőlt.* A tüz továbbterjedésének főleg az vetett gátat, hogy a templom tetőzete bádoggal volt fedve. A templom festményei a nagy hőségtől erősen megrongálódtak.

Elitélték Erzberger gyilkosainak nyomravezetőit

Boross László és Bálint Imre egy-egy havi fogházat kaptak az országos főkapitány megrágalmazása miatt

Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék *Töreky*-tanácsa szerdán tárgyalta dr. *Boros* László és *Bálint* Imre ujságirók rágalmazási perét, akik az *Esti Kurir* cimü lapban az Erzberger-gyilkosoknak a nagytétényi Gömbös-villában való felfedezése után két cikkben sulyosan támadták a budapesti rendőrséget és *Nádossy* Imre országos főkapitányt. A lap 1924. augusztus 24-iki számában *Bálint* Imre »*Schulze*« cimen vezércikket irt, amelyben többek közt a következőket irta: »*A rendőrség sulyos kötelességmulasztást követett el, amikor nem intézkedett Erzberger német birodalmi miniszter gyilkosainak letartóztatását illetőleg. Meg kell állapitani ujból, hogy Nádossy országos főkapitány nem elfogulatlan a politikai gyilkosokkal szemben.*« Két nappal később augusztus 26-án dr. *Boros* László irt vezércikket »*Nádossy Imre*« cimen és ebben a következőket irta: »A lapok nyilvánosságra hozták a nagytétényi villa titkát, *mi azonban már előzőleg felhivtuk a rendőrség figyelmét, hogy a Gömbös-villában rejtőznek Erzberger gyilkosai.* A rendőrség mégsem tett semmit az ügyben és igy nem csoda, hogyha *a külföldön Nádossy Imre országos főkapitányt a gyilkosok védőjének tartják.*« A cikkek miatt az ügyészség rágalmazás cimén vádat emelt a két ujságiró ellen.

A szerdai tárgyaláson a vádirat felolvasása után a vádlottakat hallgatták ki. *Bálint* Imre vallomásában kijelentette, hogy *nem érzi magát bünösnek*, mert a cikk megirásánál az igazság felderitése vezette. Az Erzberger-gyilkosok tartózkodási helyét felelpező cikk megjelenése előtt dr. *Boros* László, az *Esti Kurir* szerkesztője telefonon felhivta *Hetényi* Imre főkapitányhelyettest és közölte vele, hogy *Schulze-Förster* Henrik *Gömbös* Gyula nagytétényi villájában tartózkodik. Ezt a beszélgetést ő és *Rassay* Károly képviselő, az *Esti Kurir* főszerkesztője is kihallgatta. A bejelentés daczára a rendőrség nem tett semmit a gyilkosok kézrekeritésére és *német detektiveknek kellett Budapestre jönni, hogy megállapitsák Förster azonosságát Schulzevel, Erzberger gyilkosával.* Igy tehát joggal vádolta meg a rendőrséget sulyos kötelességmulasztással.

Boros László dr. vallomásában ugyancsak kijelentette, hogy az inkriminált cikket közérdekből irta. Azt hitte, hogyha tudomására hozza a rendőrségnek Erzberger gyilkosainak rejtekhelyét, elfogják őket. Elmondotta a telefon-bejelentés lefolyását, azonban már akkor látta, hogy a főkapitányhelyettes játékot üz vele, hogy később azt a kifogást használhassa, hogy nem hallotta jól, amit mondott neki. Miután azonban Hetényit lelkiismeretes rendőrtisztnek ismeri, az volt a meggyőződése, hogy *Nádossy Imre országos főkapitány utasitására cselekszik.* Rámutatott arra, hogy *a német lapok Magyarországot, mint a gyilkosok azilumát bélyegezték meg* és kérte a valódiság bizonyitását.

Miután az ügyész sem ellenezte a bizonyitást, *a biróság elrendelte a valódiság bizonyitását*, azzal az indokolással, hogy fontos közérdek kivánja annak tisztázását, hogy a rendőrség és Nádossy Imre országos főkapitány követett-e el kötelességmulasztást Erzberger gyilkosainak letartóztatása körül. A biróság ezért elrendelte *Pall* József hirlapirónak, *Hetényi* Imre főkapitányhelyettesnek, *Nádossy* Imre országos főkapitánynak és *Rassay* Károly képviselőnek tanukihallgatását.

Pall József hirlapiró vallomásában elmondta, hogy ő személyesen is figyelmeztette hivatalában Hetényi főkapitányhelyettest, hogy megirja az *Esti Kurirban* biztos adatai és nyomozása alapján, hogy hol rejtőznek Erzberger gyilkosai.

Rassay Károly vallomásában megerősitette, hogy jelen volt annál a telefonbeszélgetésnél, amikor *Boros* László bejelentette Hetényinek, hogy Schulze a nagytétényi Gömbös-villában rejtőzik.

Hetényi Imre főkapitányhelyettes vallomásában elmondotta, hogy *Pall* József járt ugyan nála ebben az ügyben, azonban bejelentése nem volt alkalmas arra, hogy hivatalos eljárást inditson. Amikor Pall neki elmondta, hogy Schulze tartózkodási helyét le fogják leplezni, *az ügynek nem tulajdonitott nagyobb fontosságot* és azt mondta a hirlapirónak, hogy irjanak, amit akarnak. Amikor pedig Boros László dr. telefonált neki *ideges és fáradt volt és nem is figyelt nagyon a telefon-beszélgetésre.*

Nádossy Imre országos főkapitány kijelentette vallomásában, hogy a nyomozás vezetésében nem vett részt, később azonban éppen ő rendelte el *Förster-Schulze* letartóztatását. A Hetényinél történt bejelentésről nem volt tudomása és arról csak később értesült.

A vád- és védőbeszéd elhangzása után *Töreky* tanácselnök délután két órakor hirdette ki az ítéletet, amely ugy *Bálint* Imrét, mint dr. *Boros* Lászlót *bünösnek mondja ki* két-két rendbeli rágalmazás vétségében és ezért mindkettőjüket *egy-egy havi fogházra és fejenként tizmillió korona pénzbüntetésre itéli.* Az ítélet indokolása szerint a vádlottaknak nem sikerült bizonyitani az inkriminált cikkekben foglalt állitásaikat. A biróság e tekintetben *Hetényi* Imre főkapitányhelyettes vallomását fogadta el döntőnek és megállapitja, hogy *a rendőrségnek nem állt módjában egy telefonbeszélgetés alapján intézkedni és Hetényi főkapitányhelyettes alig is figyelt a telefonjelentésre, mert nagyon ideges volt.* A rendőri nyomozás — mondja az indokolás — különben is eredménnyel járt és igy a rendőrséget az ügyben semmiféle mulasztás nem terheli.

Az itélet ellen az ügyész sulyosbitásért, dr. *Grün* Béla védő pedig a bünösség kimondása miatt felebbezett.

Az opovói leányrablás a noviszadi tábla előtt

Szuboticai pénzügyőrök az itélőtábla előtt

Schultz Péter opovói (bánáti) földmüves szerelmes volt *Dudás* István opovói gazdag földbirtokos leányába: Máriába. Mivel a leány gazdag szülei nem akarták őt a szegény földmüveshez feleségül adni, *Schultz* Péter elhatározta, hogy német nemzetiségü volta daczára szerb szokás szerint elrabolja a leányt. 1920 január 4-én délben, amikor a leány kijött a templomból, Schultz öccsével Pállal és barátaival *Gassenberger* Péter és *Robár* Tamás opovói földmüvesekkel megragadta a leányt, kocsira ültette és vad vágtatásban rokonához: *Zaborski* Istvánhoz Perleszre vitte. Amikor *Dudás* István erről értesült, befogatta legtüzesebb két félvérlovát és sebes iramma a leányszöktető *Schultz* után hajtott. Mozifilmre való hajsza indult meg az opovói-perleszi országuton, *Dudás* lovai jobban birták az iramot, elérték Schultz kocsiját s Schultz ellenállása daczára visszahozta Opovóra elrabolt leányát.

A pancsevói törvényszék 1923 április

hó 20-án tartotta meg ezügyben a főtárgyalást, amelyen *Schultz* Péter azzal védekezett, hogy a leányt *nem is rabolta el*, mert a leány vele előzetesen megbeszélte, hogy vele megy. A szép és gazdag Máriát ilyen módon akarta *feleségévé tenni*, hogy szülei ellenzését legyőzze.

Dudás Mária, aki azóta férjhez is ment, azt vallotta, hogy sohasem szerette a legényt, a legény erőszakkal hurcolta el. *Dudás* István, a leány apja is azt vallotta, hogy leánya ismételten panaszkodott, hogy Schultz állandóan szerelmi vallomásaival ostromolja.

A pancsevói törvényszék mind a négy vádlottat a személyes szabadság megsértésének bűntettében mondotta ki bűnösnek és Schultz Pétert és Gassenberger Pétert 2—2 évi fegyházra, Robár Tamást és Schultz Pált 6—6 havi börtönre itélte.

A novisadi felebbviteli biróság Araniczky tanácsa szerdán *helybenhagyta* az elsőfoku itéletet.

*

A *szuboticai* ügyészség azzal vádolta *Mirkovics* Vaszilje, *Singer* Rajmund és *Kremenics* Zdravkó szuboticai pénzügyőröket, hogy *Tóth* Henrik szekicsi, *Hell* Krisztián szekicsi, *Lassu* Antal csantavéri és *Davidov* Szima kishegyi lakosoktól *pénzt követeltek azért, hogy tiltott pálinkafőzés miatt ne jelentsék fel őket.* A szuboticai törvényszék 1923 junius 14-én bizonyitékok hiánya miatt mind a három pénzügyőrt *felmentette.* Az ügyész felebbezése folytán a novisadi felebbviteli biróság szerdán tárgyalta az ügyet és az elsőfoku itéletet helybenhagyta.

Munkanélküliek véres tüntetése Bécsben

Uccai harc a munkások és a rendőrség között

Bécsből jelentik: A bécsi munkanélküliek kedden tüntetést rendeztek, melynek során összeütközés támadt a munkanélküliek és a rendőrség között. Az összecsapásoknak több sulyos sebesültje van.

A bécsi munkanélküliek gyülését a rendőrség eredetileg betiltotta. A gyülésre az adott inditó okot, hogy a kormány a szanálási program értelmében március 30-tól kezdve több ezer munkanélkülitől elvonta a segélyt. *Zeuss* tartományfőnök közbenjárására a rendőrség később megengedte a gyülés megtartását, de csak azzal a kikötéssel, hogy a gyülés után annak résztvevői békésen hazamennek és *nem rendeznek tüntető felvonulást a Belvárosban, amint eredetileg tervezték.*

A munkanélküliek különböző utvonalakon vonultak fel a város külső kerületeiből a városháza előtti térre. A tömegben táblákat vittek ilyen feliratokkal:

— *Le a kormánnyal! Le a bankokkal! Éhezünk! Elrabolták a munkanélküliek segélyét! Le a szanálással!*

Két csapat horogkeresztes is csatlakozott a tüntetőkhöz és vezetőjük bejelentette a kommunista vezetőknek, hogy részt akarnak venni a gyülésen. Ezek azonban visszautasitották a horogkeresztesek ajánlatát, mire a horogkeresztesek elvonultak.

A gyülésen több szónok beszélt. Végül a munkanélküliek követelését határozatban foglalták össze, amelyet küldöttség vitt el *Resch* népjóléti miniszterhez és *Waber* alkancellárhoz.

A gyülés után egyes csoportok a rendőri tilalom ellenére be akartak vonulni a Belvárosba. Előzetesen kommunista röpiratokat osztogattak, továbbá a *Rote Fahne* cimü lapot árusitották. A felizgatott tömeg kisérletet tett, hogy áttörje a rendőrkordont. Ennek folytán *a Ringstrassén sulyos összeütközések történtek.* A Burgszinház, a parlament előtt, a Volkstheater közelében bottal támadtak a rendőrségre. Megütöttek egy tisztet, kővel és földdel dobálták és szidalmazták a rendőröket, akik kardot rántottak és több tüntetőt megsebesitettek.

Különösen viharos jellegü összetüzések voltak a Volkstheater melletti parkrészletben, ahol a tüntetők és lovasrendőrök között *valóságos harc fejlődött ki. A dulakodás közben egy rendőrt lerántottak lováról és bántalmazták. Harmincháromemberet letartóztattak.* Két rendőr és három rendőrfogalmazó megsebesült. Végül is erősitést hivtak és a lovasrendőrök feloszlatták a tömeget.

Okolicsányi részt vett Leirer Amália meggyilkolásában

A volt különitményi tiszt beismerte, hogy ő mutatta be Pödört áldozatánál — A rendőrség szerint Okolicsányi a felbujó — Akasztófától fél Pödör cinkosa

Okolicsányi az ébredők pénzén szöktette meg Pödört?

Budapestről jelentik: *Okolicsányi* László keddi első beismerése után most már rendkivül gyors iramban fejlődik a Leirer-gyilkosság tisztázása és mindjobban beigazolást nyer, hogy *Okolicsányi mint tettestárs, vagy mint felbujó szerepel a bünügyben.*

Kedden a terhelő bizonyitékok sulya alatt Okolicsányi *elmondta Pödörrel való ismeretségét és beismerte, hogy az elrabolt ékszerek közül az aranyretikült, a brilliánsokkal kirakott órát, a hosszu aranyláncot és a nagy brilliánsköves gyürüt neki adta át Pödör Gyula elrejtés végett.* Beismerte a tébolydában Pödörnél tett látogatását és azt is, hogy *ő segitette elő a gyilkos szökését.* Elmondta Okolicsányi, hogy akkor, amikor Pödör öngyilkossága után az elektromos müvek telepén a detektivek kutatni kezdtek az ékszerek után, nyugtalankodni kezdett, mert a platinaóra és a gyürü az iróasztal fiókjában volt elrejtve. Ezért az órát és a gyürüt abba a levélbe rejtette, amelyet utoljára Pödörtől kapott, *kiment az étkezde konyhájába és az egészet bedobta a tüzhelybe.*

Okolicsányi tagadta, hogy Leirer Amáliát ismerte, azonban erre vonatkozóan *nagyfontosságu vallomást tett Andorffy Imre zálogházi ékszerbecslő,* aki közölte, hogy biztos tudomása van arról, hogy *Okolicsányi ismerte Leirer Amáliát. Andorffy* elmondta, hogy december 10-ikén egy zálogházi árverésen részt vett Leirer Amália, Okolicsányi és egy ismeretlen ügyvéd. Mindhárman árvereztek egy brilliáns karkötőre, amit végül is az ügyvéd vett meg. Leirer Amália erre őt megkérte, hogy segitse hozzá a karkötőhöz, mire ő a táncosnőt Okolicsányihoz utasitotta, akit ismert és megmondta Okolicsányi cimét Leirer Amáliának. Később Okolicsányi elmondta neki, hogy *megismerkedett Leirer Amáliával, többször lentjárt a lakásán és jó viszony keletkezett köztük.*

Ezt a vallomást *döntő fontosságunak* találta a rendőrség és szerdán már ennek alapján folytatták Okolicsányi kihallgatását.

Okolicsányi megtört

Szerdán délelőtt kilenc órakor vezették ismét Okolicsányit kihallgatás végett *Ecsedy* Árpád rendőrfogalmazó elé. *Okolicsányi egész éjszaka nem aludt és szemmelláthatóan a keddi beismerő vallomás hatása alatt áll.*

— *Ostobaságot csináltam tegnap délután* — mondja Okolicsányi, mikor a fogalmazó elé vezetik — *és ezt többé helyrehozni nem lehet.*

— Milyen ostobaságot? — kérdi a fogalmazó.

— *Hát az a szamár vallomás* — feleli. — *Most már biztosan azzal is gyanusitani fognak, hogy valami részem van a gyilkosságban.*

— Nemcsak gyanusitjuk — mondja Ecsedy — hanem már bizonyitékaink is vannak.

A fogalmazónak ez a kijelentése megdöbbenti Okolicsányit és most már megadással folytatja a vallomását. A fogalmazó kérdésére elmondja Pödörrel és Hudacsekkel a balassagyarmati fogházban való megismerkedését. A börtönben ezek szivességet tettek neki és ezért később mindkettőjüknek állást szerzett a villamos müveknél.

Okolicsányi és Leirer Amália

— *Ismerte-e Leirer Amáliát?* — kérdi Ecsedy fogalmazó.

— *Ismertem* — mondja Okolicsányi — de hogy honnan, arra már *nem emlékszem.*

— Járt a lakásán?

— *Soha életemben.*

Ecsedy fogalmazó erre Okolicsányi elé tárja Andorffy vallomását, mire a gyanusitott kijelenti, hogy *már homályosan emlékszik rá.*

Ezután elmondja, hogy *Leirer Amália az árverés után két nappal, december 12-ikén megjelent nála az Elektromos-Müveknél levő irodájában, megmondta a nevét* és megkérte, *legyen segitségére a karkötő megszerzésében.* A nő *nagyon kedves volt hozzá* és hasznot is igért neki, ha hozzásegiti az ékszerhez. Ez alkalommal hosszasan beszélgettek és Leirer Amália azt mondta neki:

— *Hozzám nyugodtan feláogathat. Önálló életet élek, engem nem kötnek a társadalmi konvenciók. Ha jön, akkor lehetőleg szürkület idején látogasson meg.*

Leirer Amália elmondta még neki családi viszonyait is. Közölte, hogy dusgazdag apja van, akinek tanácsára ékszereket igyekszik gyüjteni és ezért szeretné a brilliáns karkötőt is megszerezni.

— Ez alkalommal — mondja Okolicsányi — Leirer Amáliát lakásának kapujáig elkisértem, *de többet nem találkoztam vele.*

Vallomása közben Okolicsányi *többször panaszkodik, hogy kimerült, nem birja idegekkel a kihallgatást* és szünetet kér. A fogalmazó azonban, éppen a kedvező lelki diszpoziciót használja fel arra, hogy minél részletesebb vallomást vegyen ki belőle.

Okolicsányi mondta meg Leirer Amália lakását Pödörnek

— Gondolkozzék csak, — mondja Ecsedy fogalmazó — hogy hányszor találkozott Leirer Amállával? *Hiszen maga mutatta be neki Pödört is!*

Ezekre a szavakra *megdöbbenve, zavartan mondja Okolicsányi:*

— Nem mutattam be, *csak megmutattam.*

— *Mikor és hol?* — kap gyorsan a beismerésen a fogalmazó.

— Ha jól emlékszem, *Pödör belőtt a szobámba, amikor Leirer Amália az Elektromos Müveknél felkeresett.*

— Mit mondott Leirer Amália Pödörnek?

— Erre nem emlékszem.

— Valami itt nem stimmel — mondja Ecsedy. — *Hogyan tudta meg Pödör, hogy Leirer Amália, akinek ilyen szép ékszerei vannak, a Teréz-körut 6. számu ház második emeletén lakik? Maga mondta meg?*

— *Azt hiszem!* — válaszolja zavartan Okolicsányi.

Elmondja, hogy Leirer Amáliát a Nyugati pályaudvar felé elkisérte a lakásáig. Utközben a nő elmondta egész élettörténetét. Amikor elváltak, *ujból találkozott Pödörrel, aki megkérdezte tőle, hogy ki volt az a nő. Ő megmondta Leirer Amália nevét Pödörnek, akivel azután a gyilkosságig többé nem is találkozott.*

Andorffy tanuvallomása ellenére *Okolicsányi tovább is tagadta, hogy járt Leirer Amália lakásán.*

A gyilkosság után

Okolicsányi keddi vallomásával szemben beismeri ezután, hogy *már két nappal Leirer Amália meggyilkolása után tudott a bünténytől. December 22-ikén felkereste őt Pödör és ezt mondta neki:*

— *Meggyilkoltam Leirer Amáliát és elraboltam az ékszereit.*

Pödör — mondja *Okolicsányi* — elmondta neki, hogy kinyomozta, hol lakik Leirer Amália, álkulcsot szerzett a lakáshoz és december 20-ikán este 6 órakor be akart törni a táncosnőnél. Amikor a zárt próbálta, *valaki belülről behuzta a függönyt és kinyitotta az ajtót.* Az első pillanatban le akart szaladni, de félt, hogy Leirer Amália zajt csap, ezért *belépett a lakásba és maga után becsukta az ajtót.* A gyilkosság további részleteit nem mondta el neki Pödör, de *az említett ékszereket átadta neki, megkérte, hogy azokat rejtse el* és könyörgött, hogy a szökésben legyen segitségére. A kérést — bár nem szivesen — mégis teljesitette.

»Akasztófát kapok«

A kihallgatás során, amely reggel 9 órától délután 1-ig és 4 órától *este 8 óráig tartott, Okolicsányi teljesen megtört, a keresztkérdések alatt összezavarodott,* csak azt nem akarta beismerni, hogy közvetlen szerepe volt a gyilkosságban. Vallomásának végeztével *sirva mondotta Ecsedy fogalmazónak:*

— *Fogalmazó ur, ugy-e akasztófát kapok?*

— Nem itélik halálra — mondja Ecsedy — ha mindent töredelmesen bevall.

— *Tudom* — válaszolja Okolicsányi — *hogy ilyenért kötél jár és az a látszat, hogy én vagyok a felbujó.*

Okolicsányi is részt vett a gyilkosságban

Este 8 órakor befejezték a kihallgatást és Okolicsányit visszavezették cellájába. A rendőrség most a vallomás alapján tovább folytatja a nyomozást *a gyilkosság körülményeinek kiderítése végett.*

Szerdán ismét jelentkezett egy tanu a rendőrségen, aki elmondta, hogy *Okolicsányi Leirer Amália meggyilkolása után mondotta neki, hogy többször járt lenn a táncosnő lakásán.*

A rendőrség bizonyosra veszi, hogy *Okolicsányi is segédkezett Pödörnek a gyilkosság elkövetésében.* A szerdai vallomás alapján az a nyomozás vezetőinek a feltevése, hogy *Okolicsányi a Leirer Amáliával való viszonyát arra használta fel, hogy többszöri látogatásai során megállapitsa, hogy a táncosnő hol tartja az ékszereit. A gyilkosságot megelőzően délután is fent volt a nő lakásán és ő engedte be Pödört és lehetséges, hogy együtt gyilkolták meg Leirer Amáliát.* Az már csaknem kétségtelenül bizonyos, hogy az ékszerek rejtekhelyét Okolicsányi közölte Pödörrel és *ő volt a gyilkosság értelmi szerzője is.*

A pontos körülményeket a rendőrség előreláthatóan ebben a tekintetben is két-három napon belül felderiti.

Csütörtökön érkezik vissza Budapestre *Vogl* József rendőrkapitány és *Angyal* László felügyelő is, akiknek csehszlovákiai nyomozásának eredményét szintén fel fogják használni arra, hogy Okolicsányit a gyilkosságra vonatkozóan teljes vallomásra birják.

Keresik az ékszereket

Szerdán detektivek keresték ujból az Elektromos Müvek telepén az Okolicsányi által elrejtett ékszereket. A telepen kihallgatott tanuk megerősitették Okolicsányinak azt a vallomását, hogy akkor, amikor az ékszerek miatt a detektivek először kint jártak a telepen, *Okolicsányi több papirt elégetett a konyhában.* A tüzhelyet megvizsgálták, de ott nem találták meg az ékszerek maradványait. Most a detektivek *a salak-telepen kutatnak, hogy a megolvadt aranyat és platinát feikutassák.* Azt hiszik azonban, hogy *Okolicsányi csak a Pödörtől ka-*

vott leveleket égette el és az ékszereket valahol elrejtette, amit még nem akar bevallani.

Védekezik az ÉME

Eckhardt Tibor, az *Ébredő Magyarok Egyesületének* ügyvezető elnöke szerdán a következő nyilatkozatot küldte a budapesti lapoknak:

— Egyes lapoknak ama hiradásaival szemben, amely szerint *az ÉME vezetői közül többen megjelentek a rendőrségen és azt mondták, hogy Okolicsányi László az ÉME-től bizalmas természetű megbizás teljesitésére pénzt vett fel és azt a Leirer-gyilkosság finansziroz*ására *és Pödör segélyezésére forditotta,* ma a vizsgálatot az egyesületben lefolytattam és a következőket állapitottam meg:

Okolicsányi nem volt *alapitó* tagja az ÉME-nek. Okolicsányi az egyesülettől semmiféle bizalmas megbizást nem kapott és attól soha pénzt fel nem vett. Különben is Okolicsányi nem tartozott az ÉME ama taglai közé, akik különösebb megbizást kaptak.

A csehszlovák

képviselőház alelnöke tárgyalt a legitimistákkal?

A bécsi monarchista-konferencia epilógusa

Prágából jelentik: A külügyminisztériumhoz közelálló *Narodni Oszvobodeni* cimü lap uira felkapja a *Ceske Slovonak* néhány héttel ezelőtt közölt jelentését egy *nagyszabásu monarchista összejövetelről,* mely állitólag március közepén volt *herceg Koburg Fülöp Józsiás* bécsi palotáiában. A lap szerint *az összejövetelen résztvettek József főherceg fia, Frigyes Ágost,* volt szász király, *Beniczky* Ödön, továbbá *Rakovszky* István magyar politikusok és számos magyar és osztrák monarchista. Jelen volt természetesen *Koburg* Fülöp Józsiás herceg is. A lap megjegyzi, hogy minden kétségen felülálló információi vannak arról, hogy március tizenharmadikán Koburg Fülöp Józsiás herceg *tárgyalt Hruban cseh képviselővel, a csehszlovák képviselőház alelnökével és a cseh klerikális néppárt egyik vezető egyéniségével* s hogy ezen a tárgyaláson részt vett dr. *Nagy* Emil, volt magyar igazságügyminiszter is. A tárgyalás *Hruban prágai parlamenti irodájában folyt le.* Hruban ott több személyt fogadott, akikkel németül és magyarul tárgyalt. A lap meggyanusitja Hrubant, hogy *a Koburg nagybirtok vagyonváltságának kérdésében a Koburgok javára közbeniárt.* A pénzügyminisztérium egyik osztályfőnökénél és egyéb helyeken tényleg történt ilyen közbelépés. A lap rámutat arra, hogy a kormány feltünő módon halogatja a Koburg nagybirtok vagyonváltságának rendezését s a család eredményesen vonakodik a mintegy 70 millió cseh koronát kitevő vagyonváltságot és örökösödési illetéket lefizetni.

A prágai estilapok e jelentés alapján erélyes hangon követelik a kormánytól, hogy ez ügyben inditsa meg a vizsgálatot.

„Kulcs"-harisnya?

A legjobb és legolcsóbb harisnya, mert 1 pár „Kulcs"-jeggyel ellátott harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár

Vegyen próbára 1 párt!

Nagybani árusító

Márkus Simon és Lipót, Subotica

931—1

SADOUL KAPITÁNYT FELMENTETTÉK

Szerdán hirdette ki itéletét az orleansi katonai törvényszék

Párisból jelentik: Az orleansi katonai törvényszék napokon keresztül tárgyalta Jaques *Sadoul* kapitány bünügyét, amelyben szerdán hozták meg az itéletet. Sadoul kapitányt, mint ismeretes, a haditörvényszék 1919-ben, a vádlott távollétében, *halálra itélte.* Az volt a vád ellene, hogy Szovjetoroszországból, ahová francia küldetésben ment, a kapott parancs ellenére se tért vissza, beállt az orosz szovjet katonai szolgálatába és Oroszországban igen sok francia állampolgár üldözésének és elitélésének volt az okozója.

A halálraitélt *Sadoul* kapitány néhány hónappal ezelőtt váratlanul visszatért Franciaországba és pörének revizióját kérte. Ennek folytán került most ujabb tárgyalásra az ügy, amelynek során Sadoulnak sikerült magát tisztáznia a legtöbb ellene emelt vád alól. Bebizonyitotta, hogy nem szökött meg a francia hadseregből, hanem a visszatérésre vonatkozó parancsnak csupán azért nem tett eleget, mert ugyanakkor tifuszban megbetegedett és különben is ép honfitársai érdekében fontosnak tartotta, hogy Oroszországban maradjon. Igazolta Sadoul azt is, hogy Oroszországban a francia állampolgároknak sohasem ártott, hanem, hacsak tehette, védte az érdekeiket.

Az ügyész már a tárgyalás folyamán elejtette a Sadoul elleni vádak nagyrészét, a biróság pedig szerdán kihirdetett itéletében *felmentette Sadoul kapitányt az ellene emelt valamennyi vád alól.*

Hindenburg elvállalta az elnökjelöltséget

A baloldal nép-blokká alakul

Berlinből jelentik: *Hindenburg* tábornagy visszautasító válasza után a német nemzeti párt mindent elkövetett, hogy a tábornagy vállalja az elnökjelöltséget, mert a nemzetiek a többi jobboldali pártok hangulatából ugy látták, hogy a birodalmi blokk egységét más jelölt személye nem tudja bizonyitani. *Jarres* személye egyes jobboldali pártoknál már első jelöltetése alkalmával nem volt megfelelő, viszont Hindenburg személyét alkalmasnak tartják arra, hogy a középpártok tömegeinek egy részét is megnyerjék. Ezért *a német nemzeti párt kedden Tirpitz főadmirálist Hannoverbe küldte azzal a megbizással, hogy beszélje rá Hindenburgot az elnökjelöltség elfogadására.* Tirpitz szerdán délelőtt hosszasan tanácskozott Hindenburggal és *küldetése eredménnyel is járt,* amennyiben *Hindenburg kijelentette, hogy elvileg hajlandó a jobboldali blokk részéről a jelöltséget elvállalni, ha a bokkban tömörülő pártok kivétel nélkül mellé állnak.* Szerdán délben a jobboldali blokk birodalmi elnökválasztási főbizottsága ülést tartott, amelyen *egyhangulag Hindenburg jelölése mellett döntöttek.* A német néppárt is visszavonta eddigi kifogásait Hindenburg jelölésével szemben. Ennek folytán délután *a birodalmi blokk hivatalosan is jelölte Hindenburgot, aki a jelöltséget most már véglegesen elvállalta.*

A bajor néppárt, a hannoveri párt és a gazdasági párt is csatlakozott a jobboldali pártok szövetségéhez.

A demokrata-párt Marx birodalmi elnökjelölt érdekében felhivást adott ki, mely a többek közt azt mondja, hogy a birodalom legmagasabb polcán olyan férfiunak kell állnia, aki *a mai államforma és a weimari alkotmány fentartását és továbbfejlesztését komolyan akaria.* A demokraták pártvezetősége meg van győződve arról, hogy Marx mint elnök nem centrumpolitikus, hanem az egész nép vezére lesz. *A Marx jelöltetése mögött álló pártok népblokká alakultak,* amely a szervezkedésre külön irodát rendezett be.

A jobboldali birodalmi blokk szerdán este tette közzé kiáltványát, a melyben bejelenti, hogy a bajor néppárt, a bajor parasztpárt és a hannoveri néppárt is csatlakozott a birodalmi blokk közös elnökjelöltjéhez, *Hindenburg* tábornagyhoz. A kiáltvány felszólit minden németet, hogy osztálykülönbség nélkül támogassa az április 26-iki elnökválasztáson azt a férfiut, akinek neve a német becsület, állhatatosság és hűség kifejezője az egész világ előtt.

Becsaptam Angliát

Angol matrózok szövetüzlete

Az emberek legnehezebben tudják megbocsátani embertársuknak azt, ha annak több pénze van, mint nekik. Ez ugyan axioma, azonban mégis igaz. Ilyenformán Angliának igen sokan nem tudnak megbocsátani, lévén Albionnak rengeteg pénze.

Ettől eltekintve, mi tagadás, én angol barát vagyok. Szeretem az angolokat. Angliának ugyan ebből semmi haszna sincs, s nem is igen hiszem, hogy valaha is értékelni fogja ezt a távoli szerelmi vallomást. Ez a szeretetem nem csökkenti azt az ambiciómat, hogy szeretnék egyszer ezet vágni az angol kincstáron.

Tegnap erre alkalmam nyilt.

Két csinos, fess britt matróz jelent meg a lakásomon. Hatalmas csomagokat cipeltek. Az egyik diszkréten félre hivott, s valamit sugott a fülembe. Nem értettem meg, de ezt nem akartam elárulni.

— Jes, — feleltem neki a rendelkezésemre álló angol szókincs felhasználásával. Mire a diadalmas britt tengerészet két megbizottja ravaszul egymásra hunyoritott, majd franciául és németül kezdtek velem beszélni. Csakhamar megértettem, hogy angol posztót akarnak eladni

Angol szövet, — ez minden igazi gavallér álma s minthogy igazi gavallér vagyok, már régóta álmodoztam arról, hogy jó volna valódi angol szövetből egy valódi ruhát csináltatni. Lenne öltönyöm, amelyet uraságok viselnek is, nemcsak levetnek. Eddig csak olyat viselhettem . . .

Végre itt az alkalom, becsaphatom Angliát. Szent meggyőződésem volt, hogy a két angol matróz direkt az angol kormány szövetmagazinjából hozza nekem az angol kelmét. Talán éppen azt, amiből Baldwin akart magának husvétra ruhát csináltatni. Most nem lesz uj ruhája. Ugy kell neki, mért buktatta meg Macdonald-ot. Most járjon a tavalyi ruhában.

Óvatosságból azonban megkérdeztem a két matrózt, hogy igaz uton szerzett posztót akarnak-e eladni.

Ugy történt, amint sejtettem. A világtenger két oroszlánja megesküdött, hogy a posztót egy angol posztógyáros adta nekik ajándékba, amiért megmentették az életét. Azért adjuk olyan olcsón, mert ajándékba kaptuk, — mondotta a fiatalabbik, miközben rágyujtott jellegzetes tengerész pipájára. Az öregebb nem szólt semmit, az csak köpködött s hunyorgatott a szemével.

Ez még jobban megerősitett abban a meggyőződésben, hogy az angol premiertől elcsórt szövetből készül majd a husvéti ruhám.

Megnéztem a posztót. Ha én nem is láttam volna, az angol tengerész megmagyarázta, hogy a szövet valódi angol. Gyürte, nem gyüredett, tépte nem tépődött, szálat huzott ki belőle, alig akart kijönni. Meggyujtotta a szálat. Alig akart elégni.

— Szagolja, — mondta a matróz. A szaga is mutatja, hogy tiszta gyapju.

Csunya, büdös szaga volt. A szaga miatt tiszta gyapju is lehetett.

— Három méter mindössze 500 dinár, kinálta az egyik. Mire a másik szemrehányó tekintettel nézett rá.

— Javul a dinár, — sugta oda magyarázólag, adhatjuk ennyiért is.

Szerencsém volt, meghallottam a sugást. Magamban egy kis számitást tettem, 500 dinár a szövet, 600 dinár a csináltatás, 1100 dinárért olyan elegáns leszek akár egy fajangol. Hamar megvettem a szövetet.

A két matróz azzal távozott, hogy egy angol selyemgyáros életét is megmentették, az selymet adott nekik ajándékba. Az is olcsó, majd azt is hoznak. Csak hozzanak.

Boldogan igyekeztem a szabóhoz, hogy husvétra még elkészüljön az uj ruhám. Utközben betértem egy vendéglőbe, áldomást inni a sikeres vétel örömére.

Akkor jött be az én két dali matrózom is.

Az egyik hamisitatlan angolsággal odaszólt a pincérnek.

— Kelna, brénga mia' a glarz sodawater!

Az angol kiejtése, amely tulságosan Dob-utcai jellegü volt, kissé gyanusnak tetszett nekem. Vigasztalódtam. Lehet, hogy a matróz nem angol, de a szövet biztosan az s 500 dinárért majdnem ajándék. Mintha én mentettem volna meg az angol posztógyáros életét. Mégis csak sikerült becsapnom Angliát.

A szabóm azonban kiábrándított ebből a hitemből. Meggyőzött, hogy Anglia csapott be engem....

— Magának is eladtak ebből a lengyel posztóból? — mondotta s hangjából a kárörőm csengett ki. Itt veszi a két angol a Főzőcsko-féle boltban, 300 dinárért maga is kaphat belőle. Egy baja van. Nem lehet megvarrni. Nem türi a cérnát.

Ugy látszik Angliát még sem sikerült tönkretennem. Viszont husvétra nem lesz uj ruhám.

— santov —

Uj adórendszer Németcrnyán

Becskerekről jelentik: Németcernya község előljáróságát és képviselőtestületét még a választások előtt felmentették és helyettük uj előljáróságot és képviselőtestületet neveztek ki, amelynek tagjai nem tartoznak a község ős-lakosságához, hanem odatelepedett dobrovoljácok. Ez a képviselőtestület hatszázharmincezer dinárral emelte fel a községi kiadásokat, amelyeknek fedezésére egy egészen uj rendszer alapján akarják behajtani a pótadót. Kimondották ugyanis, hogy azok a földmivesek, akiknek tizholdon alóli birtokuk van, kétszáz százalék, az iparosok kétszázötven százalék pótadót fizetnek, mig a fedezetlen összeget, amely háromnegyed részét teszi ki a teljes összegnek, azoknak a gazdáknak kell pótadóban megfizetniök, akiknek tizholdon felüli birtokuk van. Ezáltal az a helyzet állott elő, hogy a pótadó legnagyobb részét a módosabb német gazdáknak kell megfizetniök, mig a telepesek alig járulnak hozzá a közterhekhez, minthogy egyiküknek sincs tizholdon felüli birtoka.

Ebben az ügyben *Neuner* Vilmos német-párti képviselő irásbeli interpellációt terjesztett be a belügyminiszterhez és megkérdi, *hajlandó-e vizsgálatot elrendelni a törvényellenes adózás miatt,* hajlandó-e a községi előljáróság sérelmes határozatát visszavonatni és *a törvényeknek érvényt szerezni.*

HIREK

Vigyázzatok!

Vigyázzatok, hogy kisértésbe ne essetek!

A sátán készen áll és az ő vértezett vitézei: egy perc, amit sirva sóhajt el az óra és ti az ő palástja alatt vagytok.

Ki látta már az ő zászlóit? Ki mondja, hogy az ő serege nem számlál többet tizenkét ezrednél? Hogy ő nem király vagy királynő? Hogy kezét a kard izzadt markolatán kell szorongatnia és hogy nem fehér köntösben és liliommal lép elétek?

Ki mondja, hogy ő szörnyeteg, torz csoda, mint ahogy festitek őt s káromkodásokkal és csuf zsoltárokkal jár a harsonák földjén: mintha nem a csend volna az ő ereje és nem a fehér szépség teljessége és meséje volna ő maga?

Ki mondja, hogy megismeritek őt és elmenekülhettek előle? Az ő országa templom és nem pokol és hatalmasabb az ő fegyvereinek hangja, mint az ágyuk szava, mert ékes ujjakkal, sziveteken kopogja ki a győzelmét.

Feje fölött senki sem látta az átkozott tüzet, ő nem orgonálja a himnuszát, amikor jönni készül: nem kiáltoz, nem kongat harangot, nem csufolja az istent és megcsókolja melleteken a Mária-érmet.

Nincsenek földrengések, ahova lép; vágyaitokra rálehel, megcirógatja őket és a fohászok harmatába mártja: és rátok küldi az édes csöndet, az ő rémséges hatalmát.

És minden rutat, minden vétkeset eltávolit azon órában tőletek és csak azt hagyja nálatok, kit legfehérebbnek és mélységesen jónak zeng a ti szivetek muzsikája.

És bizony mondom: ott vesztek mind a ketten, az ő csendjének igéretében, az első szőke csillag följöttekor, mikorra épen fölsarjadt a ti közös imátok egymást szentelő malasztja és fényessége.

Berényi János

*

— **A szubotical főispán Beogradba utazott.** Gyorgyevics Dragoszláv szubotical főispán hivatalos ügyben Beogradba utazott, ahonnan szombaton fog visszatérni Szuboticára.

— **Elhunyt ujságiró.** Ljubljanából jelentik: *Pluts* Milán a ljubljanai Jutro cimü lap szerkesztője, tartalékos kapitány, szerdán elhunyt. Temetése csütörtökön délután lesz.

— **Harangszentelés Somborban.** Somborból jelentik: Kedden szentelte fel *Kőrmőczy* Ernő apátplébános a római katolikus templom két uj harangját ünnepélyes keretek között. Az uj harangokat, amelyek közül az egyik huszonhárom, a másik tizennégy mázsa, szerdán húzták fel a toronyba.

— **A román királynénak Szovátán külön fürdő készül.** Brassói jelentés szerint Szovátán a Medvető partjának egyik kies fekvésü helyén fürdőt készitenek kizárólagosan *Mária* román királyné számára. A terv szerint az épület felét a Medvetőban bevert cölöpökre épitik fel, a másik része pedig a szárazon fog elterülni és a legnagyobb kényelemmel rendezik be.

— **A novisadi radikális-párt uj elnököt választ.** Novisadról jelentik: A novisadi radikális-pártnak néhány hét előtt megválasztott elnökéből: *Popovics* Dáka mérnökből Novisad polgármestere lesz, miért is lemondott a pártelnökségről. A radikális-párt elnökjelöltjeiként *Jovanovics* Joco lelkészt és dr. *Vlics* Branko orvost emlegetik.

— **Rakovszki nagykövet ujra meg akarja kezdeni az angol-orosz tanácskozásokat.** Londonból jelentik: A Daily News szerint Rakovszki háromhónapi távollét után ismét Londonba érkezett. Első dolga az volt, hogy felkereste a külügyminisztériumot. A szovjetkormány a körülmények nyomása alatt kényszerü szükségnek érzi, hogy a tőkével szemben követett politikáján változtasson. Alapos a feltevés, hogy Rakovszkinak kijelentették, hogy az angol kormány teljes mértékben kész megengedni egy kölcsönnek felvételét Angliában, ma azonban a hangulat az, hogy politikai kérdéseket nem lehet felvetni.

— **A walesi herceg Nyugatafrikában.** A nyugatafrikai *Sierra Leyne* angol gyarmatról jelentik: A walesi herceg ideérkezésének gyönyörü idő kedvezett. A trónörökös ünneplésében a lakosság valamennyi osztálya egyesült. A herceg fogadta a törvényhozó tanács tagjait, majd letette az uj kollégium alapkövét, utána pedig megnyitotta a mezőgazdasági kiállitást. Ebédre a kormányzó látta vendégül a walesi herceget.

— **A belga választások eredménye.** Brüsszelből jelentik: A hivatalos választási eredmény a következő. A kamarának 187 tagja közül 78 katolikus, 77 szocialista, 24 liberális, 5 flamánd ellenzéki, 2 kommunista és 1 pártonkivüli.

— **A kupuszinai katolikus templom renoválása.** Kupuszinról jelentik: A kupuszinai római katolikus templom renoválására a katolikus hitközség pályázatot irt ki, amely most járt le. A hitközség már döntött a pályázatok felett és igy a templom renoválását a legközelebbi napokban már megkezdik.

— **Razziát tartott a szuboticai rendőrség.** Az utóbbi hetekben történt betörések tettesei után még mindig eredménytelen a szuboticai rendőrség nyomozása és a tettesek kilétéről még semmi adat sem áll rendelkezésre. Szerdán délután a város területén razziát tartott a rendőrség abban a reményben, hogy sikerül majd a tetteseket kézrekeriteni. A razzián harminc gyanus külsejü embert állitottak elő, akiknek kihallgatását csütörtökön kezdik meg a rendőrségen.

— **Konferencia a farkasdini hid felépitése ügyében.** Becskerekről jelentik: A bánáti Farkasdin községben kedden konferenciát tartottak a Farkasdin és Idvor közötti Temeshid felépitése ügyében. A vármegye részéről a konferencián Radolycsevics Dusán másodfőjegyző, Lázics Lázár főmérnök, a becskereki járás részéről Miskovics Gyuró főbiró, a kovacsicai járás részéről Koleszárovics Dusán főbiró és több község képviselője vettek részt. A főmérnök a megjelentek elé terjesztette a hidépités terveit, amelyek szerint az épitkezés 1.057.226 dinárba kerül. A terveket és a költségvetést a konferencián elfogadták és megállapitották azt a kulcsot, hogy milyen arányban járuljanak hozzá az egyes községek a hidépités költségeihez. Az erről szóló javaslatot megküldték valamennyi érdekelt hatóságnak véleményezés végett.

— **Panamavádak a bánáti radikális-pártban.** Ilyen cimmel e hó 5-iki számunkban cikket közöltünk, amely többek között azt az állitást is tartalmazza, hogy Veszelinovics ellenfelei adatokat gyüjtöttek a volt módosi főszolgabiró ellen. *Grba* Braniszláv volt módosi főszolgabiró annak megállapitását kéri, hogy az adatgyüjtés nem ő ellene folyt.

— **A vajdasági birósági jegyzők gyülése.** A vajdasági birósági jegyzők Novisadon gyülést tartottak, amelyen megvitatták az uj biról törvénytervezetet. A jegyzők elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az igazságügyminiszterhez és memorandumban kérni fogják, hogy a jegyzők gyakorlati idejét a tervbe vett öt év helyett két évben állapitsák meg. A gyülésen bizottságot választottak, amely előkészíti a birósági jegyzők kongresszusát.

— **Királysértő molnársegéd.** Noviszadról jelentik: *Kiss* Sándor bezdáni molnársegéd 1923 novemberében Becskereken a sorozóbizottság előtt *királysértést* követett el. A sorozóbizottság vezetője letartóztatta és átadta a becskereki ügyészségnek. 1924 január 10-én a becskereki törvényszék királysértésért *három évi* fogházra itélte. A noviszadi felebbviteli biróság helybenhagyta az itéletet. A noviszádi semmitőszék szerdán elutasitotta a semmiségi panaszokat, de a vádlottra további egy havi fogházat szabott ki, mert Kiss letartóztatásakor a hatósági közegeknek ellenszegült. Az elitéltet a mitrovicai fegyházba szállitják büntetésének letöltése végett.

— **A horgosi Kereskedők Egyesületének táncmulatsága.** A horgosi Kereskedők Egyesülete április 13-án, husvét hétfőn este müsoros előadással egybekötött zártkörü táncmulatságot rendez. A sikeresnek igérkező estély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Letartóztatott zsirtolvajok.** Noviszadról jelentik: Buzás Oszkár noviszadi pékségéd Szablyár Péter földmüvessel 30 kiló zsirt loptak és azt eladták Divjakovics Stevannak. A rendőrség mindkettőt letartóztatta, átkisértette az ügyészséghez és a vizsgálóbiró szerdán kihirdette előttük az előzetes letartóztatást.

— **A tékozló Czernin-fiu kiskoruságát meghosszabbitották.** Bécsből jelentik: *Czernin* Ottokár volt külügyminiszter fiának kiskoruságát bizonytalan időre meghosszabbitották. A hivatalos lap szerint a Czernin-fiunak adósságáért a család nem vállal felelősséget. Czernin Ottokárnak hat gyermeke van, akik közül az a fiu, akinek a kiskoruságát most meghosszabbitották, a legidősebb.

— **Az angolok Zeppelinje London felett.** Londonból jelentik: Az R. 33. brit léghajó tegnap éjjel próbarepülést tartott és a kora reggeli órákban megjelent London felett.

— **Kommunisták Palesztinában.** Londonból jelentik: Az alsóházban Ormsby Gore bejelentette, hogy Jaffában, Balfour megérkezése napján tizenhat embert tartóztattak le, akik valamennyien egy szükebbkörü kommunista bandának tagjai.

— **Szurmay — városatya akar lenni.** *Ludendorff* a német köztársaság elnöki székére aspirált, *Hindenburg* pedig nem akarja elfogadni elnökké való jelölését. A két német hadvezér között szerénység tekintetében középuton áll Szurmay Sándor, az uzsoki báró, aki becsületes egyszerü budapesti városatyasággal. Szurmay — mint Budapestről jelentik — szerdán felkereste Ripka Ferenc fővárosi kormánybiztost, a kormány községi pártjának vezetőjét és felajánlotta neki szolgálatait. Mint mondotta, most nem háborut, hanem békét kell csinálni és ezért csatlakozik Ripka Ferenc pártjához. Kijelentette azt is, hogy hajlandó volna bizottsági tagságot is vállalni és mint a Ripka-párt jelöltje, felvenni a küzdelmet. A kormánybiztos nagy örömmel fogadta Szurmaynak ezt a kijelentését és a VI. kerületben ő lesz a Ripka-párt egyik listavezetője.

— **Galéria** cimen a *Bácsmegyei Napló* husvéti számában uj rovatot indit meg, amelyben a jugoszláv politikai élet és a vajdasági társadalom legismertebb vezetőit és a közéleti funkcionáriusok karrikaturáit fogjuk közölni. A *Bácsmegyei Napló* husvéti száma egyébként gazdag tartalommal, *36 oldal terjedelemben* jelenik meg és ára **4 dinár** lesz.

— **Kertész II. Vilmost nem engedi ki a vádtanács.** Budapestről jelentik: A letartóztatott *Kertész II.* Vilmos futballtréner védője százmilliós korona kauciót ajánlott föl a vádtanácsnak védence szabadlábra helyezése érdekében. A vádtanács a védő kérését elutasitotta. A védő a végzés ellen felfolyamodást jelentett be az itélőtáblához.

— **Mükedvelő-előadás Kishegyesen.** A kishegyesi Iparosok és Kereskedők Körének mükedvelő gárdája — mint onnan jelentik — április 12-én és 13-án előadja Szigligeti Ede „A cigány" cimü népszinmüvét a B. ti-féle vendéglőben.

— **Autóbuszjárat Székicsen és Feketicsen.** Feketicsről jelentik: Székics és Feketics községekben a napokban autóbuszjárat indult meg a község és a messzefekvő vasutállomás között.

— **Halál harminc dinárért.** Noviszadról jelentik: Obrovácski János begecsi földmüves 30 dinárt adott Obrenov Jevrem begecsi földmüvesnek kölcsön és mert az a pénzt nem tudta visszafizetni, Obrovácski mellbeszurta. Obrenovot bevitték a novisadi közkórházba, ahol tiz nap multva meghalt. Erre a vizsgálóbiró elrendelte Obrovácski letartóztatását. A boncolás megállapitotta, hogy Obrenov a kórházban kapott tüdőgyulladásban halt meg és halála nincs összefüggésben a késszurás okozta sebbel. A novisadi törvényszék vádtanácsa szerdán szabadlábra helyezte Obrovácskit, aki ellen könnyü testi sértés miatt tovább folyik az eljárás.

— **Ellopták a pénztárcáját.** Noviszadról jelentik: Orth András merbei vendéglős Noviszadról haza akart utazni. A vasuti állomáson azonban észrevette, hogy ismeretlen tettes ellopta 350 dinárt tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség meginditotta az eljárást.

— **Meglopta alvó barátját.** Novisadról jelentik: Jambrik Misa novisadi földmunkás alvó barátjától, Cseman Györgytől ellopta négyszáz dinárt tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség letartóztatta és a vizsgálóbiró elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

— **Leugrott a robogó villamosról.** Novisadról jelentik: Stroh Róza járéki asszony Novisadon leugrott a mozgásban levő villamos kocsiról. Olyan szerencsétlenül esett el, hogy koponyacsonttörést szenvedett. Beszállitották a közkórházba.

— **Királysértéssel vádolt földmüves.** Novisadról jelentik: *Kardelis* Jován kiszácsi földmüves, *Mockó* Márton kiszácsi kocsmájában kissé ittas állapotban királysértést követett el. A pasicsevói csendőrség letartóztatta és beszállitotta a novisadi ügyészségi fogházba. Az ügyész inditványozta, hogy a vizsgálóbiró helyezze *Kardelist* vizsgálati fogságba. *Skrebljin* Iván vizsgálóbiró *megtagadta* az előterjesztés teljesitését, mert az ügyészség nem szerezte be a királysértési esetekben szükséges előzetes belügyminiszteri hozzájárulást. Az ügyészség jogorvoslata folytán szerdán tárgyalta az ügyet a novisadi törvényszék *vádtanácsa* és indokainál fogva helybenhagyta a vizsgálóbiró végzését, ugy hogy Kardelis továbbra is szabadlábon marad.

— **Brandes Bécsben.** Bécsből jelentik: *Brandes* György, a nagy dán kritikus kedden este Bécsbe érkezett. Brandes szerdán este előadást tartott az uj Európa politikai alakulatairól.

— **Haldokolva lerajzolta támadóját.** Párisból jelentik: *Berger* párisi festőt a Montmartre-on megtámadták és megsebesitették. A festő rövid idővel a támadás után meghalt. Halála előtt azonban néhány pillanatra öntudatra ébredt, ezalatt az idő alatt megrajzolta gyilkosának fejét profilban és a sziluettjét. A rendőrségen remélik, hogy e rajz alapján sikerülni fog a gyilkos nyomára jutni.

— **Anglia eltörölte a német jóvátételi illetéket.** Londonból jelentik: Az alsóház ülésén egyhangulag elfogadták a kormánynak azt a javaslatát, hogy a 26 százalékos német jóvátételi illeték április 10-ikével megszünik. *Chamberlain* kijelentette, hogy semmi kétsége az iránt, hogy Németország gazdaságilag képes lesz a Dawes-tervezetből folyó fizetségeit teljesiteni és nincs ok arra a föltevésre, hogy Németország nem lesz

hajlandó kötelezettségeinek eleget tenni. Angolország készségel hajlandó arra, hogy a kereskedelmi szerződés létrejövetele érdekében a kötelezettségnek mindon más módját jóindulatu megfontolás tárgyává fogja tenni. Ami a 26 százalékos jóvátételi illetéket illeti, ez az utóbbi hónapokban hónapról-hónapra meghaladta az Angolországot illető tizenketted részt. A tárgyhoz a munkáspárt nevében *Graham* szólt hozzá, a liberálisok nevében *Lloyd George*. Ezután a javaslatot elfogadták.

— **Uj templom épül Mol-Gunarason.** Három évvel ezelőtt alakult meg Mol-Gunarason az uj római katolikus hitközség, amelynek mintegy négyezer tagja van. A községben mindeddig nem volt katolikus templom és az istentiszteleteket egy magtárból átalakitott ideiglenes imaházban tartották. A hitközség vezetősége, Deák Mátyás gazdával az élén, egy évvel ezelőtt akciót inditott uj templom épitésére, amihez a lakosság nagy adományokkal járult hozzá, ugyhogy sikerült is erre a célra eddig több mint kétszázezer dinárt összegyüjteni. Ezenkivül a hitközség tagjai természetbeni adományokkal és ingyenes munkával járulnak hozzá az épitéshez, a még hiányzó összeget pedig hitközségi adóban vetik ki. Ilyen módon sikerült az uj templom épitését biztositani és a hitközség husvét hétfőre tüzte ki a templom alapkő-letételének ünnepségét. Budánovics Lajos apostoli administrátor az erre vonatkozó bejelentést tudomásul vette és a templomépitéshez a hitközségnek szerdán megadta a szükséges egyházfői engedélyt. Az alapkő letétele igy hétfőn délután 2 órakor ünnepélyes keretek közt fog megtörténni, amelyen az egyházi hatóságok is képviseltetik magukat.

— **A noviszadi magántisztviselők egyesületének tisztujitó közgyülése.** A noviszadi magántisztviselők egyesülete tisztujitó közgyülést tartott, amelyen elnöknek Djivánovics Szvetozárt, alelnöknek Szrbin Bogdánt, titkárnak Klein Alexát választották meg.

— **A szuboticai földmives kaszinó közgyülése.** A szuboticai radikális-párt kebelében fennálló földmives kaszinó vasárnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, amelyen megválasztották a kaszinó uj elnökét. *Jurics* Márkó képviselő ugyanis lemondott elnöki tisztségéről, helyette Crnkovics Iván volt képviselő lett a kaszinó elnöke, mig Jurics Márkót diszelnökké választották meg. A közgyülés elhatározta, hogy a kaszinó részére megfesteti Jurics Márkó arcképét.

— **Templomot épit az adai görög-keleti hitközség.** Noviszadról jelentik: Az adai görög-keleti egyházközség uj templomának felépitésére megkapta a bácsi püspökség jóváhagyását. A szerb-bizanci stilusban tervezett templom felépitésére 3,850.000 dinárt irányoztak elő. A belső munkák elvégzésére árlejtést fognak kihirdetni.

— **Repülőgépen az északi sarkra.** Washingtonból jelentik: *Coolidge* elnök elfogadta *Mac Millan* sarkutazónak azt az ajánlatát, hogy az Alaska és az északi sark közötti területet állami repülőgépek segitségével felkutatja. Azt remélik, hogy ez a kutatás az ugynevezett északsarki szárazföld felfedezésére fog vezetni. Ez a terület ma már az egyetlen fehér folt az északi félgömb térképén. Az expedició valószinűleg junius 15-én indul utnak.

Vérszegénység, sápadtság, bőrkiütések és furunkulusok esetén a rég bevált természetes »*Ferenc József*« keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a Ferenc József viz épp oly kellemesen mint biztosan hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

LEGUJABB

A francia szenátus szerdán bizalmat szavazott a Herriot-kormánynak

Párisból jelentik: A szenátus szerda esti ülésén 142 szavazattal 140 ellenében bizalmat szavazott a *Herriot*-kormánynak. A szenátus bizalmi szavazata a keddi események után nagyjelentőségű és lényegesen enyhiti a válságot, mert megvan az a remény, hogy a szenátus a továbbiakban se fog nehézségeket görditeni a kormány munkája elé.

Megzavarták a magyar ellenzéki szocialisták gyülését

A rendőrség feloszlatta a gyülést

Budapestről jelentik: A magyarországi szociáldemokrata-pártból kivált ellenzék szerdán este akarta megtartani első ülését a Főherceg Sándor-uccában levő régi képviselőház épületében. Az ellenzéki szocialisták közül mintegy *nyolcvanan* el is foglalták a padsorokat, ugyanekkor azonban a szociáldemokraták egy nagyobb csoportja — mintegy hatvan ember — elfoglalta a régi képviselőház karzatát.

Az ellenzéki szocialisták gyülésének megtartása lehetetlenné vált, mert *alig hogy a gyülés elnöke elkezdte megnyitó beszédét, a karzaton elhelyezkedett szociáldemokraták tülsiketitő lármában törtek ki. Fütyültek, sipoltak, autó-szirénákat bugattak* és a lárma olyan pokoli volt, hogy egy szót sem lehetett hallani.

A gyülésen jelenlevő ügyeletes rendőrtisztviselő felszólitotta az elnököt, hogy állitsa helyre a rendet, miután azonban ez nem volt lehetséges, *a rendőrtisztviselő feloszlatta a gyülést.* Rendzavarás nem történt, a gyülés résztvevői rendben szétoszlottak, ugy, hogy a nagy számban kivonult rendőri készültségnek az egész idő alatt nem akadt dolga.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Konstantinovics Arzén sentai állami adótisztet a szerbiai Botilgradba helyezte át.

— **A szuboticai Munkás Kulturkör tánccal egybekötött hangversenye.** A szuboticai Munkás Kulturkör husvét vasárnapján a Bárány-szálló összes termeiben tánccal egybekötött hangversenyt rendez, A müsoron ének és zeneszámok szerepelnek.

— **Az amerikai flotta tengerészeti gyakorlatai.** San-Franciscoból jelentik: Az Egyesült Államoknak 107 minden faju és osztályu had hajóból álló flottáját itt összpontositották. A flotta az előkészitő munkálatok befejezése után tiz nap mulva indul el a Havai-i vizeken tartandó tengerészeti hadgyakorlatokra és az ausztráliai kikötők meglátogatására. A főparancsnok *Coontz* tengernagy.

— **Ellopták a böröndjét.** *Schoszberger* Simon verbászi kereskedelmi utazó kedden délután a szuboticai vasuti állomáson böröndjét rábizta egy fiatalemberre, aki a csomaggal eltünt. A vasuti rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Aki nem tudott a világháboru befejezéséről.** Noviszadról jelntik: A szomszédos Péterváradra kedden tizenegy esztendei orosz fogság után visszatért *Vukovics* Rezső péterváradi földmives, aki közben Szerbiában megnősült és feleségét és két gyermekét is magával hozta. Vukovics 1924. augusztus 11-én orosz fogságba jutott, ahonnan most, tizenegy év után szabadult ki. Vukovics azt beszéli, hogy Szibériában még sok osztrák-magyar hadifogoly van, akik vele együtt mitsem tudtak arról, hogy a világháboru véget ért és ő is csak Moszkvában értesült a háboru végéről.

— **Afrikai magyarok az angol kormány védelme alatt.** Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: Az angol királyi kormány a magyar kormány felkérésére a Hollandiában, Marokkóban, Algirban és Tunisban élő magyar állampolgárok érdekeinek védelmét elvállalta és erről az ezekben az államokban müködő brit konzulátusok utján gondoskodik.

— **Ujabb bányászsztrájk Szlovenszkóban.** Prágából jelentik: A handlovai bányákban bányászsztrájk tört ki. A sztrájkra az adott okot, hogy a munkások számát csökkenteni szándékoznak. Pozsonyban a folynak tárgyalások a kollektiv sserződésről, továbbá a létszámfeletti munkásság elbocsátása alkalmával követendő eljárásról.

— **Telefon Európa és Ázsia között.** Mint a londoni *Morning Post* jelenti, a postaügyi minisztérium vezető tisztviselői a legutóbbi hetekben olyan kisérleteket végeztek, amelyek, mint remélik, nemsokára nagyarányu telefonhálózat kiépitésére fognak vezetni. A telefonhálózat Londont Európa és Ázsia valamennyi nagyobb városával fogja összekötni. Azok a kisérletek, amelyeket Stockholmmal, Turinnal és Berlinnel folytatott beszélgetések során tettek, sikeresek voltak.

— **Tüz a budapesti Uránia-szinházban.** Budapestről jelentik: Kedden délután a központi tüzoltóságnak az Uránia-szinház igazgatója bejelentette, hogy a szinház jobboldali ruhatárának szellőztető nyilásából füst gomolyog ki. A tüzhöz a központi tüzoltóság vonult ki autókkal. Minthogy folyt az előadás, nagy tapintattal kellett eljárni, nehogy a tüzoltók megjelenése a nézőtéren pánikot keltsen. Ezért a ruhatárba csak négy tüzoltó ment be kézifecskendőkkel, ahol a ruhatár helyisége már egészen megtelt füsttel. Felbontották a szellőztető nyilást és ekkor megállapitották, hogy valaki a nyiláson keresztül égő cigarettát dobott be a szellőztető aknába, minek következtében a felhalmozódott szemét lángot fogott és annak a füstje árasztotta el a ruhatárt. A tüzoltók kézi fecskendővel rövidesen eloltották a tüzet és utját állották a további veszedelemnek. Amig kint a Rákóczi-uton a szinház előtt álló tüzoltó-automobilok óriási feltünést keltettek, s hatalmas tömeg gyült össze, addig bent a közönség nem is tudta, hogy tüzoltók jártak ott. Alig távoztak el a tüzoltók, szünet következett és a közönség csak ekkor tudta meg, hogy a ruhatárban tüz volt.

— **A bécsi szovjetkövet kommunista forradalmat szervez a Balkánon.** Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* látszólag hivatalos helyről történt sugalmazás alapján utal arra, hogy *Joffének* bécsi szovjetkövetté történt kinevezése óta az osztrák fővárosban irodát rendeztek be, amely a Balkánon való kommunista forradalom előkészitésével foglalkozik. Az első lépést Romániában, Görögországban és Bulgáriában akarják megtenni. A lap reméli, hogy az osztrák hatóságok minden intézkedést megtesznek, hogy a Duna vidékét a bolsevista veszedelemtől megtisztitsák.

Kövérség ellen egyedül a »*Villan tea*« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Készites: *Mr. D. Villan laboratorium, Zagreb, Prilaz 71.*

— **Tizezer dinár jutalom a Ruttkay-féle betörés tettesének a kézrekeritéséért.** A szegedi szőlőkben szombaton éjjel Ruttkay Lászlónál elkövetett betörés tetteseit a rendőrség minden elképzelhető módon és eszközzel nyomozza és meg kell állapitanunk, hogy az eddigi eredménytelenség nem a kifejtet buzgalmon mulik. Most érdekesen kapcsolódik a nyomozásba a szuboticai Dunav biztositótársaság, amely a tulajdonképeni kárt viseli. A Dunav igazgatósága 10.000 dinár jutalmat tüzött ki a tettesek kézrekeritőjének vagy a nyomravezetőnek, még abban az esetben is, ha az elveszett értékek nem kerülnének meg. A társaságot az inditotta erre a teljesen ujszerü ajánlatra, hogy az utóbbi időben előfordult rengeteg betörésből kifolyólag érzékeny kárai vannak és azt hiszik, hogy valamennyi betörést ugyanaza a szervezett banda követi el.

— **Egy tizenhárom éves leány feljelentette szüleit a rendőrségnél.** Szentáról jelentik: Atkovics Mihajlo ügyvédi irnok már régebben elvált első feleségétől és egy budapesti lányt vett feleségül. Első házasságából egy fia és egy lánya van, akik közül a leány, a tizenhárom éves Emilia nála lakott, mig a fiuról az anyja gondoskodott. A napokban Atkovicsné megverte mostohalányát, mire ez a rendőrségre rohant és különböző cimen feljelentést tett apja és mostohaanyja ellen. A rendőrség Atkovicsot és feleségét letartóztatta, de szerdán szabadlábra helyezte őket, miután bebizonyult, hogy a leány alaptalanul vádaskodott ellenük. A leányt a szentai gyermekmenhelyen helyezték el.

— **Robbanás egy olasz dreadnougliton.** Rómából jelentik: Laspiciában a »Duilio« nevü dreadnought fedélzetén szerdán hatalmas robbanás történt. Egy jövedék felrobbant és öt matrózt megölt, tizenötöt pedig sulyosan megsebesitett.

— **Az arabok Jeruzsálemben megtámadták az ünneplő zsidókat.** Londonból jelentik: Jeruzsálemi jelentés szerint az arabok ötvenkét külföldi zsidót, akik a husvét megünneplésére Palesztinába érkeztek, Nablustól nem messze kövekkel megtámadták. A zsidók közül kilencen sulyosan megsebesültek.

— **Elfogtak Párisban egy orosz kémet.** Párisból jelentik: A biztonsági rendőrség *Lesinszki* Mihály orosz alattvalót, kémkedés gyanuja miatt letartóztatta. Állitólag a légügyi államtitkárság technikai osztályának egy mérnökével állt összeköttetésben, akitől meg akarta szerezni az épülő uj repülőgépek terveit.

A Városi-kávéház izr. vendégei figyelmébe. Április 9-től, csütörtöktől kezdődőleg, az izraelita husvéti ünnepek ideje alatt, a Városi-kávéházban husvéti kávét fognak az izr. vallásu igen tisztelt vendégek részére kiszolgálni. A husvéti kávét egy zsidó vallásu kávéfőzőné készíti hitközségi ellenőrzés alatt.

— **Leöntötték oltott mésszel.** Szentáról jelentik: Száraz Mária szentai lakos kedden a házát meszelte, miközben összeszólalkozott az arra haladó Kolompár Sándor cigánysuhanccal. Kolompár a veszekedés hevében leöntötte oltott mésszel Száraz Máriát, akit sulyos égési sebekkel kórházba szállitottak. Kolompár Sándort a rendőrség letartóztatta.

Ha fái a feje és szédül, ha mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi »*Ferenc József*« keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyitják, hogy a »Ferenc József«-viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

KÖZGAZDASÁG

A novisadi kereskedelmi- és iparkamara közgyülése

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara szerdán délután hat órakor tartotta *Miroszavljevics* Koszta kamarai elnök vezetése mellett negyedévi rendes közgyülését. Dr. *Koszics* Mirkó egyetemi tanár, a kamara főtitkára előterjesztette az ez év negyedére eső pénzügyi jelentését, amely szerint a bevételek 200 ezer dinárral haladták meg a kiadásokat. A főtitkár ezután ismertette az ez év első negyedére eső vajdasági kiviteli adatokat, amelyből a kivitel fokozódása tünik ki. A legnagyobb kiviteli tétel a *cukor*, amelyből 3.3 millió kilót vittek ki a Vajdaságból 18 millió dinár értékben. A kivitt cukor főleg Olaszországba, Franciaországba, Angliába, Görög- és Törökországba került. A második legnagyobb kiviteli tétel az *ágytoll*, amely főleg Szubotica vidékéről került kivitelre. Kivittek Csehszlovákiába, Franciaországba és Svájcba 27.000 kiló ágytollat 2.6 millió dinár értékben.

A közgyülés a jelentést tudomásul vette, majd elhatározta, hogy Noviszadon az egész Vajdaság számára szaktanerőkkel három ipari szaktanfolyamot létesit, még pedig a szabók, cipészek és a vas- és fémmunkások számára. Az épitőipar is kérte egy szaktanfolyam szervezését, de erre csak később kerülhet sor.

Beható vita indult meg a *szubotica kiállitás* anyagi támogatásának mérvéről. A kamara elhatározta, hogy a szubotica kiállitást a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesiti.

A főtitkár beszámolt arról, hogy az uj ipartörvény tervezetét áttanulmányozta az ecélból kiküldött bizottság, amelynek véleményes jelentését a kamara elfogadta és a minisztériumhoz terjesztette fel.

A kereskedelmi miniszter felhivta a vajdasági gyáriparosok és kereskedők szövetségét, a noviszadi tőzsdeigazgatóságot és a becskereki és noviszadi kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a jugoszláv államot az április 12-én megnyiló *milanói kiállitáson* képviselő hivatalos bizottságba *egy* tagot delegálianak.

A négy testület a maga részéről dr. *Koszics* Mirkó, noviszadi kamarai főtitkárt delegálta, aki pénteken az állami bizottság többi tagjaival: dr *Teodorovics* Milán pénzügyminisztériumi osztályfőnökkel, dr. *Csavai* Milán zagrebi, dr. *Windischer* Henrik liublianai kamarai főtitkárokkal, *Lazarevics* Lázár kereskedelmi minisztériumi kabinetfőnökkel és a szarajevói kereskedelmi kamara kijelölendő delegátusával Milanóba utazik.

A kamara végül a kamarák reorganizációjával foglalkozott.

Kifizetésre kerül

a Bleer-kölcsön második részlete

Anglia is részt vesz a kölcsön jegyzésében

Az amerikai *Bleer & Co.* bankcsoport a két évvel ezelőtt lekötött százmillió dolláros kölcsönnek csak az első részletét folyósitotta az S. H. S. királyság számára és a közbejött ellentétek miatt nem került sor a többi részletek folyósitására. A newyorki cégnek a kölcsön további részleteinek folyósitására a beogradi kormány által engedélyezett opció határideje közben ez év márciusában lejárt, ugy, hogy pénzügyi körök arra számitottak, hogy a további részletek kifizetésére nem is fog sor kerülni. Időközben azonban a Bleer bankház *belevonta* a kölcsönbe az *Armstrong-Withwood angliai bankintézetet is* és ennek eredményeképpen a beogradi kormány *az opciói már lejárt határidejét további hat hónappal meghosszabbitotta.*

A kölcsön ügye igy ismét aktuálissá vált és kedden *az Egyesült-Államok beogradi követe felkereste dr. Sztojadinovics pénzügyminisztert és közölte vele, hogy a Bleer-csoport a washingtoni kormány beleegyezésével a kölcsön hátralevő tételeit is folyósitani fogja és a második kölcsön-részlet kifizetése a legrövidebb időn belül meg fog történni.* A kölcsönt — mint a követ közölte — *Amerikában és Angliában fogják elhelyezni* és a Londonban való plaszirozást az *Armstrong-Withwood* bankház vállalta.

A külföldi kölcsön ui tranche-a *tizenöt millió dollárt fog kitenni, a mából Londonban 1.5 millió font kerül kibocsátásra.* A Londonban kibocsátandó részletért *az angol kormány veszi át a garanciát.*

A kölcsön folyósitásával kapcsolatban megállapodás történt, hogy annak összegéből *a lehető leggyorsabban meg fog kezdődni az Adria-vasut épitése, a további összegeket pedig a pénzválság és gazdasági krizis enyhitésére forditja a kormány.* Pénzügyi körökben arra számitanak, hogy a kölcsönügy kedvező elintézése a mostani sulyos gazdasági helyzetet meg fogja szüntetni és jelentékeny fellendülést fog ugy a kereskedelemben, mint az iparban eredményezni.

A cukorgyárak és a répatermelők harca

A kartell a földmivelésügyi minisztériumot kérte fel közvetitőül a beváltási árak megállapitása végett

Beogradból jelentik: A cukorrépatermelők szövetségének határozata értelmében a termelők ebben az évben nem vetnek répát mindaddig, amig a cukorgyárak kartellje nem vállalja a beváltási árakra vonatkozó követelések teljesitését. A szövetség számitása szerint a kilátások olyanok, hogy ebben az évben csak ötezer hektárnyi földterületen lesz répatermés, a tavalyi ötvenezer hektár bevetett területtel szemben. A gyárak információi szerint azonban a termelők a határozat ellenére is mintegy harminczötezer hektáron vetettek répát.

A szövetség jelentései arról számolnak be, hogy az ország nagy részében elmaradt a répavetés, ha pedig május 15-ig nem jön létre megegyezés, akkor már késő lesz, nem lehet vetni. A kartell hir szerint legutóbb memorandumot intézett a földmivelésügyi minisztériumhoz, amelynek lényege az, hogy a gyárak hajlandók a répáért a multévi beváltási árat fizetni, azaz métermázsánként harminc-negyven dinárt. Megjegyzik még, hogy végső esetben beleegyeznének olyan beváltási árba, amelyet egy pártatlan bizottság, a gyárosok és termelők részvétele nélkül, állapitana meg. Ez annyit jelent, hogy a cukorgyárak a minisztérium közvetitésére hajlandók volnának enyhiteni eddigi visszautasitó magatartásukat és el akarják kerülni azt a látszatot, hogy kapitulálnak a termelők szövetsége előtt. Az eddigi eredménytelen tárgyalásokon a termelők ötven dinár-os árat követeltek, mig a gyárak csak huszonöt és fél dinárig mentek el. A földmivelésügyi minisztérium még nem tett közvetitő lépéseket.

A budapesti mintavásár látogatóinak elhelyezése. Tekintettel arra, hogy a szomszédos államokból a budapesti Nemzetközi Kiállitásra nagyszámu látogató jelentkezett és máris nagymennyiségü szállodai szoba foglaltatott le, aláatos, hogy a vásárra utazni szándékozók lakásról előre gondoskodjanak és e célból a vásárigazolvány lakásszelvényét néhány nappal felutazásuk előtt a budapesti Idegenforgalmi Hivatalhoz — Harisbazár I. — küldjék be, megjelölve, mily árú szobát kivánnak. Érkezéskor e hivatal közegei az állomásokon fogják fogadni a látogatókat. Szobaárak: 2.50—10 a. k. Elutazás előtt a vásári igazolvány a vasuti pénztár által okvetlenül lebélyegeztetendő és az igazolvány és vasutjegy megőrzendő, mert csak ez esetben eszközölhető a visszautazás ugy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon ingyenesen. (Odautazásnál teljes menetjegy váltandó.) Az 50%-os vasuti kedvezmény április 13—30. között veheto igénybe. Ezen idő alatt a határ magyar vizum nélkül is átléphető, mely esetben az a vásár területén féláron adatik meg. Vásárigazolványok az S. H. S. kereskedelmi és iparkamaráknál, utazási irodákban, a felkért pénzintézeteknél, a magyar követség utlevél osztályánál és a beogradi magyar kereskedelmi megbizottnál (Strehinica 43 a.) szerezhetők be.

Kényszeregyezség. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék hétfőn tárgyalta *Gutmann* Henrik noviszadi kereskedő kényszeregyezségi ügyét, aki 507.767 dinár aktivával és 801.000 dinár passzivával fizetésképtelen lett. A hétfői tárgyalásra 512.000 dinár követelést képviselő hitelezők elfogadták a 180.000 dinár követelést képviselő hitelezők ellenében Gutmannak 25%-os egyezségi ajánlatát, amely szerint Gutmann a tartozásait hat hónap alatt költség- és kamatmentesen egyenlitené ki. A biróság az egyezséget jóváhagyta.

A feketics-szentai iparvasut. Feketicsről jelentik: A Feketics-Szenta közötti keskenyvágányu iparvasut épitését már a mult év őszén meg kellett volna kezdeni. Akkor azonban tavaszra halasztották az épitkezést, most sincs azonban semmi kilátás arra, hogy az épitéshez hozzáfogjanak. A molnagyvölgyi gazdák elhatározták, hogy ha juniusig nem kezdik meg az iparvasut épitését, ugy megtagadnak minden hozzájárulást az épitkezés költségeihez.

Bezdánban megalakult a kereskedők és iparosok egyesülete. A bezdáni kereskedők és iparosok érdekeik védelmére és a helyi, valamint a környékbeli közgazdasági élet fellendítésére egyesületbe tömörültek és megalapitották a *Kereskedők és Iparosok Egyesületét*, melynek alapszabályait a belügyminisztérium már jóvá is hagyta.

Cséplőgépkeféket, Malomgépkeféket,
valamint minden speciális gépkefét leggyorsabban és legjobban készit
Weisz Jenő kefegyára
SUBOTICA 2013

TAVASZI NÓI ÉS FÉRFI
DIVATLAPOK
KÉZIMUNKA KÖNYVEK
VIG
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Telefon 57 SUBOTICA Telefon 57

LEGUJABB

A Heinrich-párti jelölt győzött a győri pótválasztáson

Budapestről jelentik késő éjjel: A szerdai pótválasztásból *Németh* Károly Heinrichpárti került ki győztésen 2492 szavazattal. A kereszténypárti *Bárczy* Dezső 1808 szavazatot kapott.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. április 8.

Budapest deviza 1161—1169, valuta 1141—1163.

Prága deviza 54.65—55.15, valuta 54.375—54.875.

Berlin deviza 678.5—680.5 milliárd márka, valuta 6.74—6.78 milliárd márka.

Bécs deviza 1142—1148, valuta 1144.5—1148.5.

Trieszt deviza 39.35—39.45.

London deviza 295.

—

Zürich, ápr. 8. *Zárlat:* **Beograd 8.35**, Páris 26.60, London 24.775, Newyork 517.75, Brüsszel 26.15, Milanó 21.275, Amsterdam 206.80, Berlin 123 öttizenhárom, Bécs 0.007290, Szófia 3.775, Prága 15.3875, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.45.

Beograd, ápr. 8. *Zárlat:* Páris 318—320, London 295.90—296.25, Newyork 61.76—61.90, Brüsszel 11.95—11.97, Genf 253.50, Berlin 14.65, Bécs 8.73—8.74, Prága 183.75, Budapest 860—862, Bukarest 29, Szaloniki 102.

Noviszadi terménytőzsde, április 8. A forgalom élénkebb, de az árak tekintetében csak csekély változás észlelhető. Buza, bácskai 75—76 2 száz. 460 dinár, bánáti, 75—76 2 száz. Szenta par. 455 dinár, amerikai, 77—78, 1—2 száz. Majtoba, Noviszad par. 440 dinár. Tengeri, bácskai, IV. 16, 167.50 dinár, bácskai IV. Tisza hajó 172 50 dinár, bácskai Szubotica paritás 165 dinár, bácskai, április Tisza hajóállomás 172.50 dinár, bácskai április Duna hajóállomás 172.50 dinár, bácskai, junius-juliusi Duna hajóállomás 192.50 dinár, bácskai, junius-juliusi 50 százalékos kassza 177.50 dinár, bánári jun.-juliusi Szenta paritás 195 dinár, bánáti IV. 175 dinár, szerémi kassza dupl. 165 dinár, szerémi IV. 170 dinár. Liszt, export nullás 685 dinár, export 3-ös kenyér 590 dinár, export 6-os kenyér 525 dinár, bácskai nullás 655 dinár, bácskai 6-os kenyér 500—505 dinár, szerémi komb. nullás 650 dinár. Zabban nem volt üzlet. Korpa, szerémi textil zsákban 150 dinár. Forgalom, buza 400, tengeri 14.250, liszt 750, korpa 100 q.

A kövérség ellen
a legjobb és absolute nem ártalmas szer a „SAVON AMIRAL" szappan, a hires francia kemikusnak L. Encaussenak találmánya. — Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.
2073 Főképviselet SHS-ban
„SAVON AMIRAL" Novisad Kr. Petra 7.

MŰLÁBAK
MŰKAROK
EGYENESTARTÓ
FŰZŐK, BETEGTOLÓ KOCSIK
SCHÖNBRUNN-nál
Subotica, Paje Kujundžića 20.

NYILTTÉR.

Van szerencsém üzletfeleim tudomására adni, hogy Šišić Risztó ur a **Hamburg és Šišić** cégből barátságos megegyezés folytán kivált. Üzletemet saját nevem alatt az eddigi helyen tovább vezetem és kérem szives pártfogásukat.

Sombor, 1925. április 4.

Hamburg Géza
bőröndös és diszmüárukereskedő
Sombor.

3097

„מנורה"
„Menorah" zsidó ifj. kulturegyesület Subotica

MEGHIVÓ

A fenti egyesület t. tagjait ezennel meghivjuk, a folyó hó 9-én d. u. 5 órakor megtartandó **rendkivüli közgyülésre** — továbbá, a folyó hó 12-én d. u. 2 órakor megtartandó

évi rendes közgyülésre

Mindkét gyülés az egyesület, Jugovića ul. 11. sz. alatti helyiségben lesz megtartva.

Határozatképtelenség esetén: a rendkivüli közgyülés 10-én d. u. 4 órakor, mig az évi rendes közgyülés, 13-án d. u. 2 órakor, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, meg lesz tartva.

3105 **A vezetőség.**

Sombori Izr. Szentegylet Elnöksége

Felhivás

Felkérjük mindazon hittestvéreinket, kik az idei főünnepek alkalmával elhunytaikat maskiroztatni óhajtják, hogy ebbeli kivánságukat a Szent Egylet irodájában 5—7 óráig bejelenteni sziveskedjenek.

Sombor, 1925. április 8.

3138 **Izr. Szentegylet Elnöksége.**

Raktárunkból azonnal szállitjuk a a legmodernebb tipusu, duplagolyós csapágyazásu

német gyártmányu famegmunkáló gépeket és szerszámokat.

2302 **Jellinek és Társa Subotica,**
Paje Kujundžiča ulica 4.

KÁRPITOSOK FIGYELMÉBE!

Bortlik és zsinórok
Eredeti párisi butorszövetek
Matrac- és rolettagradlik
Szőnyegek
Párisi cheslong takarók
Kévekötőfonál
Összes zsineg, zsák és ponyva.

SCHLICK-NICHOLSON
CSÉPLŐ és MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK KÉPVISELETE

Az összes műszaki cikkek, szerelési anyagok, tömitések, szerszámok és szerszámgépek (összes ipari célokra) gyári lerakata. Gép- és varrószijak, amerikai gép-, henger- és motorolajok. **Vacuum,** benzin és petroleum

BECK I DRUG SUBOTICA
JELAŠIĆEVA UL. 9. TELEFON 4-77.

2965

Uj vukovári arctisztitó kenőcs szeplő, himiőhely, sömör, májfolt, kelések, fakad kok, forróságí pörsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépitő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, pouder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčović, a készitő arképe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA VUKOVÁR

1828

„ORPHEUS"
zenemü- és hangszerkereskedés
SUBOTICA
Jelačićeva ulica 6. broj.

Mindennemü zenemüvek nagy raktára a legolcsóbb árak mellett. Zongorára, hegedüre és minden más hangszerre. Partiturák. Opera és operettek zongora kivonatai. Zenekari müvek nagy választékban u. m. symphonikus koncert, szinházi szalon, mozgókepszinház, mükedvelő és katona zenekarra. Raktáron azonnali szállitásra: Tavan, Salabert, Páris, Louisvertel Hannover, Lyra Á. Benjamin Hamburg, Simrock Berlin, Hawkes and Sous Rondon kiadványai. Kotta papiros minden vonalazásban. Zongorák, vonós és buros hangszerek. Olasz, német és francia mesterektől. A legjobb és quintfiszta hurok. Fa és réz fuvó hangszerek. Mandolinok. Guitárok. Harmonikák. Mindenféle alkatrészek. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 3092

Weitzenfeld és Társa

Alapitva: 1902. **Subotica** **Telefon: 190 sz.**

Távirati cim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

KOMLÓZSINEGEK
AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselete a Vojvodinában

Zsák, ponyva, kötél, zsineg, lópokrócok, szőnyegek és kárpitos cikkek

---

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangu gyártmány. Versenyen kivüli árak! Nagyban és kicsinyben.
Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-tól feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb

900 **„DOMUS"** butorgyári-lerakat Bernat Pessing Novisad, Željeznička utca 105-107.
Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Gazdák! Kereskedők!

KENDERMAG

elsőrendü minőségü kapható

ÁCS GÉZA

mag- és terménykereskedőnél Subotica
TELEFON: 120.

2580

---

1 liter
kitünő siller és fehér
BOR
10 dinár
és minden csemege áru előnyösen kapható
Nojcsek Géza
füszerkereskedő cégnél

3146

Festékárut
Firnist
Angol lakkokat
Falimintákat
Ecsetárut
legolcsóbban szerezheti be
Neuhaus és Kalmár
festékáru kereskedésében, a barátok temploma mellett
Iparosoknak angró ár!

2729

ÉPITKEZÉSEKHEZ

legolcsóbb és legjobb anyagot szállit

ÁRPÁDFY JENŐ

Subotica, Paje Dobanovački 5.

Hatschek ETERNIT pala
Keramittéglák és lapok
Fajence, Majolika lapok
munkával együtt
Égetett agyagcsövek
PILISVÖRÖSVÁRI
köpor
terazzó
ködara
agyag, fehér és vörös piktorföld stb.
Öntöhomok
Gipsz minden célra
PARKETTÁK
Cement
Mész
Dunai homok és sotter
Chamottégla
Chamottliszt
Mindezek nagyban és kicsinyben

KERESKEDŐK és IPAROSOK

Figyelmébe ajánljuk a Budapesti és Bécsi Hitelvédő Egyesület mintájára több évi eredményes munkálkodás után VILIM FÖLDES cég alatt Novisadon, Željeznička ul. 70. **megnyilt**

KERESKEDELMI KÖZVETITŐ IRODÁT

A kikindai Madarász-féle

kávéház és étterem

teljes berendezéssel családi okok miatt

szabadkézből eladó

2

NAGYVENDÉGLŐ

NOVISADON, ERŐS ITALFOGYASZTÁSSAL MÁJUS ELSEJÉRE KIADÓ

Tágas, szép kerthelyiség, terrasz, táncterem, kuglizópálya, 2 szobás lakás stb. Csak ügyes szakmabeliek ajánlkozzanak, **SCHMOLKA hirdetőirodájába, „Prima existencia"** jeligére Novisad, Futoški put 2.

3018

A legolcsóbb és legjobb kiviteli halcsont nélküli Haskötők orvosi rendelés után. **füzők** **készitését elvállalom, valamint tisztitást, javitást, alakitást**

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojićeva ul. 29.

2626

Dr. SZEGŐ K.
SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hizó, edző, diätikus karák. Szivbajok, érelmeszesedés angaesere, női- és idegbajok gyógyitására elsőrangu gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kisérő nélkül is felvétetnek.

6794

Beogradi
Asphalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára

Vuka Karadžića 6. **Beograd** Telefonszám 27-20
Sürgönycim: Grozit

Gyártmányaink: asphalt és kátrányfedéllemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, facement, karbolineum, kőszénkátrányszurok, fedéllak, bitumen, asphalt mastix stb.

Suboticai képviselő és lerakat:

SCHWEIGER I DRUG, Tolstojeva ul. 17
Telefon 85

Sombori képviselet és lerakat: **Bertalan Goldfahn & Co**
Novisadi képviselet és lerakat: **Emerich Gerő**

Jól jár, ha PALMA cipőt visel

kizárólag SUBOTICA
Pašićeva ul. (Weinhuthász) kapható

A nagy husvéti vásáron minőség és ár tekintetében BON-TON cipő viszi el a pálmát GŐZFÜRDŐ ÉPÜLETBEN RÉGI HELYISÉGBEN

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképviselete

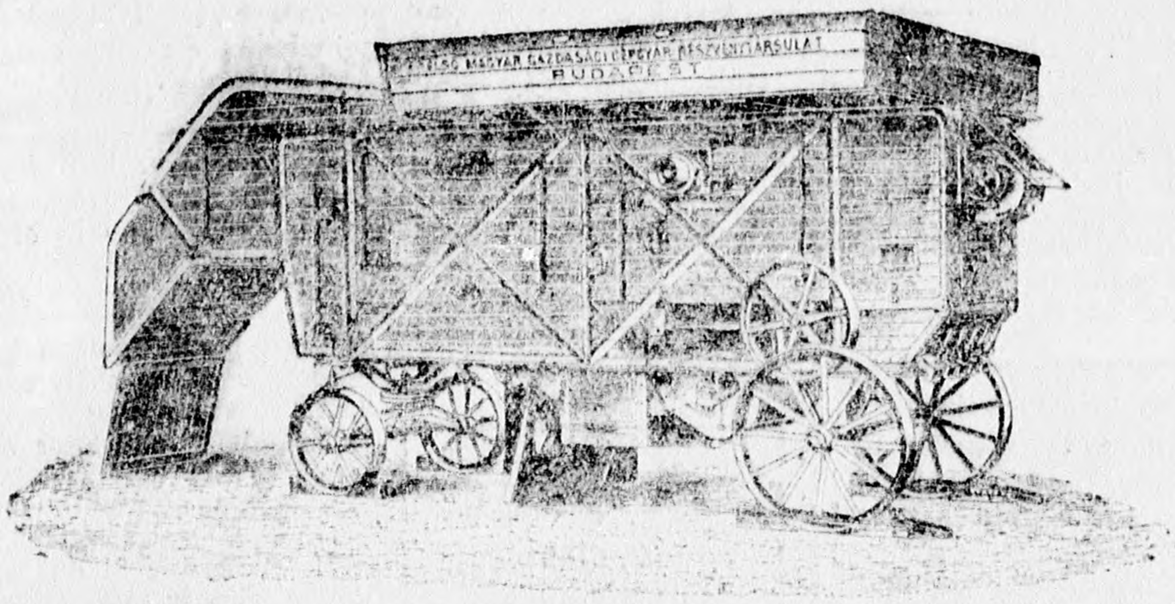

Állandó raktáron tart: Cséplőgarniturákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemü lokomobilokat, legujabb szerkezetü acélrámás, gyürüs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat.

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYÁRI LERAKATA **OSIJEK**

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürgönyc. Danica Industrija

Hölgyeim! Az elegancia csúcspontja a

Les Tissus A·G·B

viselése, amely minden elsőrendü üzletben kapható.

Eladás csak nagyban:

ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

FALAPÁT
FAVILLA
KASZA
és mindenféle
szerszámnyelek
prima bükkfából és
NYIRFASEPRŐK
nagyban jutányos áron
Mirko Beck Subotica
Kuca Lička Bioskop

Képviselők kerestetnek Bánát és Bácskára

az összes gőzerővel dolgozó iparosoknak szükséges készülékek elhelyezésére. Érdeklődök, lehetőleg mérnökök, kik iparosoknál jól be vannak vezetve, forduljanak az

INTERREKLAM D. D.

fiókjához OSIJEK

Figyelem! Figyelem!

Van szerencsém t. vevőim szives figyelmét felhivni a Wiener Messen beszerzett legujabb női ridikülök, férfi bőrerszények és mindennemü bőrdiszmüzruval dusan felszerelt raktáromra. Az utazóközönség figyelmébe ajánlom utazóböröndök, necesairek, ugymint Herkules, Vulkan, Fibre koffereket mely 25 cm. magasságban csakis nálam kaphatók legjobb minőségben és legolcsóbb árban. Minden e szakmába vágó rendelést elfogadok.

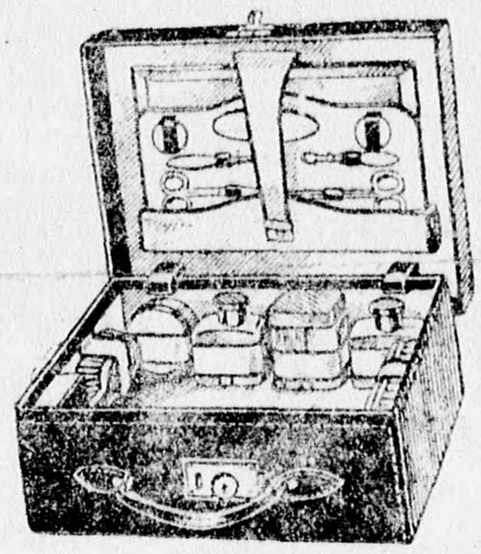

F. DIETRICH NOVISAD

Kraljа Petra 30.

Fióküzlet Novi-Vrbas, Fő-utca.

ÚJ

cserépkályhák, takarektüzhelyek, fajánslapok jutányos árban kaphatók. Átrakások, javitások, meteor-kályhák shamottozása legjutányosabb árban elvállalom. - Valódi shamott-por kapható. - Vidéken is bármely munkát elvállalok.

TAKÁCS MIHÁLY
CSERÉPKÁLYHÁS
Subotica, városi zenede mögött.

ELADÓ

egy használt jókarban levő

4 üléses Fordautó

12.000 dinárért, valamint egy használt jókarban levő

Opelautó

18.000 dinárért. Érdeklődni

Földváry garage St.-Bečej — Telefon 83.

Végeladás-

nál is olcsóbb

kiárusitás!

Eddig még nem hallott olcsó áron szerezheti be nálam minden szükségleteit:

Férfi-, női-, gyermekdivatcikkek, kötött-szövött, mindennemü rövidáru, szabókellékek, férfi-, női- és gyermekfehérnemü, harisnyák, keztyük, nyakkendők, himzések, csipkék, szallagok és minden egyéb itt fel nem soroll divatcikk.

Saját érdekében győződjék meg olcsó áraimról és az áruk kiváló minőségéről.

Ne tévesszék meg a kirakatokban látható selejtes áruk árai! — Kiárusitás minden elfogadható áron!

Deutsch Simon, Subotica
a kiskápolna mellett.

Jaša Jenő Wiegenfeld

Novisad, Kraljа Petra ulica 13.

Gyapjuszövet nagykereskedésemet

detail üzletté alakitottam át

melyben férfi- és női- ruhák, köpenyek és kosztümöknek való

gyapjuszövetet és posztót

nagy választékban raktáron tartok. Dus választék viszontelárusitóknak, szabók és varrónőknek

mindenféle bélésből

detail és engrosban

2001

„GROSSLEY" világhirü motorgyár Manchester (Anglia)

Modern, kompresszonélküli

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, ligport-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzelésre. Teljes biztonság az üzemben. Felülmulhatatlan gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legfőkéletesebb kidolgozás. Kedvező fizetési feltételek

Képviselő: BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36.

Levelezés szerb és német nyelven. 1624 Telefon: 3592.

Házasságok az égben

tavaszi selyem jamperek, mellények, leánykа ruhák

köttetnek

BECK JENŐNÉL

PAŠIĆEVA ULICA 8.

GŐZFÜRDŐ MELLETT

2764

Ezideig még nem látott olcsóság ENGLER ALBERT harisnyaáruházában Štrossmajerova ulica 8. szám.

KORZÓ MOZI ✻ LIFKA MOZI

Április 9, 11 és 12-én csütörtök szombat, vasárnap
LUBITSCH ERNŐ
világhírű rendezőnek Amerikában készült kivételes mestermüve!
Kvittek vagyunk
Szerelmi sakkjáték 6 felvonásban
Főszereplők: Marie Prevost, Adolf Menjou
A cselekmény színhelye Bécs. Történik napjainkban.

Április 9., 11. és 12-én csütörtök, szombat, vasárnap
Husvéti meglepetés
KOKO A CSODAMAJOM
felléptével egy minden izében pompás attrakció
MONT-ANGEL TITKA
6 felvonásban

FOGLALKOZÁS

Garage- és műhelyvezető, Ford-gépekben feltétlen szakértő, komoly egyén, aki kevés tőkével is rendelkezik, azonnali belépésre állást nyerhet. Ajánlatokat »Önálló munkavezetés« jelige alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futoški put 2. 2979

26 éves rőfös- és divatárukereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Beszél szerbül, magyarul. Megkeresést Vig Lajos főgimnáziumi tanár Senta címre kérjük. 3002

Szontatós-dadát azonnalra keresek. Herel Jenő droguista, Aleksandrova ul. 1

מזל טוב
Husvéticukor
a suboticai orth. főrabbi felügyelete alatt Kapható
Sugár Manónál

Jó házból való fiatal lányt 1½ éves kislányom mellé felvennék. Lakás nélkül. Cím: Rosenfeld Sándor bőrkereskedő, Sokolska ul. 1. 3075

Jólbevezetett megbizható utazót keres bor- és pálinkaszakmában egy suboticai cég. Ajánlatokat két »Utazó« jeligére a kiadóba. 3087

ÉKSZEREK
inga- és zsebórák, irókészletek, ridikülök, cigarettatárcák ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerésznél, Rudićeva ul.

Fiatal segéd a füszerszakmából, aki a szerb nyelvet is birja, azonnali belépésre felvétetik. Körösi Géza. 3090

Kereskedősegéd, kezdő, keres állást 15-ikére. Cím a kiadóban. 3102

Bácskai nagyobb szerbnémet lakosságu községben egy 40 év óta fenálló és a főtéren fekvő füszer és vasáru üzlet házzal örökáron eladó, esetleg bérbeadó Cím SCHMOLKA hirdetőirodában Novisad, Futoški put 2. 3095

Professzor, ki eddig is sikeresen adott magánórákat, előkészit magántanulókat egy vagy két osztály letevésére, órákat ad rendes tanulóknak, kik egyes gyönge osztályzatukat kijavitani akarják. Különös figyelmet fordít a szerb és francia nyelvre és számtanra. Cimeket »Professzor« jeligére a kiadóba kér. 3101

Ein intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle auf Pusta, wenn möglich, zu einem Kinde. Anträge an Dr. Szántó Sombor, Apatinska ulica. 3117

Jómegjelenésü, Temesvárott tanult vaskereskedősegéd, 20 éves szerb, magyar, német és román nyelvet biria, azonnali belépésre állást keres. Mišković Dragoljub, Stapar. 2885

TÁVIRAT
Mielőtt cipőszükségletét beszerzi menjen Ilija Lang i Brat (városháza, huspiac) üzletébe. Olcsó árak! 3133

Megbizható leányt, ki a háztartásban minden munkát elvégez, keres fiatal házaspár. Cim a kiadóban 3147

Boltiszolgát felvesz Deutsch optikus, Subotica, Aleksandrova ulica. 3110

Nagy Varjas A. Rókus
asztalosmester
V., Vukovićeva ulica 38
(Csirkesincnél)

Készít: épület-, portál-, bolti-, irodai berendezést modern, izléses, gazdaságos kivitelben.
Ajánlja saját készitésü kész bútorait.
Kisebb épitkezéshez szükséges ajtók és ablakok mindenkor raktárról kaphatók.
Mérsékelt áraimról tessék meggyőződni!
2496

Gyakornok szerb német és magyar nyelvismerettel, füszernagykereskedésbe felvétetik. Ajánlatok a kiadóba kéretnek. 3130

Jó munkás borbélysegédet keresek azonnali belépésre. Huszák Pál borbély Subotica, Aleksandrova ulica 3144

Megbizható fiatalasszony, ki jól főz, házvezetésben jártas, kisebb családnál kóser háztartás vezetését vállalja. Leveleket »Hűséges« jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 3142

Elsőrendű fehér darabos
MESZET
beočini portland
CEMENTET
legjobb minőségü retorta faszenet
vagontételben és kicsinyben ajánl
Révai Adolf
Subotica, Terezijina ul. 1.
Telefon 551. 227

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

NIKKELEZÉS
TÖMEGCIKKEK EGYES DARABOK
legolcsóbban, legszebben, leggyorsabban
TENNER OPTIKUS és ORVOSI MŰSZERÉSZNÉL
SUBOTICA, KORZÓ 11. SZÁM.

VÉTEL-ELADÁS

Palicson, Ulreich vaskereskedő villájában, eladó és péntektől hétfőig délutánonként megtekinthető: 1 komplett modern keményfa hálószoba, 1 régi hálószoba, 1 szép nagy kredenc márványlappal, 1 kisebb márvány nélkül, 2 ebédlőasztal székekkel, 4 szekrény, 2 plüss-divány, 1 mosdószekrény külön és márványlappal, 2 kosárgarnitura, 2 leander ládában, 1 ebédlő-álló 1 falióra. 3132

Eladó olcsón jókarban levő használt jégszekrények, suitgyártáshoz való vaigyurógép, valamint egyéb tárgyak. Ugyanott raktárhelyiség kiadó. Paje Dobanovačkog ulica 7. Érdeklődni Deutsch optikusnál Subotica, Aleksandrova ul. 5. 3109

Most nyilt meg!
Berkes József
üveg és porcellán kereskedése
SUBOTICA
Zrinjski trg 9., István utca sarok nagy gyümölcspiac
Üveg és porcellán áruk nagy választékban. Versenyképes árak. Épület üvegezés és képkeretezés.
2625

Szivógázmotor, 4 HP Benz-gyártmány olcsón eladó Teltsch Gáspárnál, Somborban. — Ugyanott egy 4 lóerős benzinmotor 8000 dinárért kapható. 3063

Billiárd, csaknem uj, modern, kisterjedelmü, 3000 dinárért eladó. Látható Nemzeti Moziban, Sombor. 3061

Autó, négyüléses, 18—24 HP, villanyvilágitással, kifogástalan állapotban eladó 45.000 dinárért. Mamužić János Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 9. 2995

A bezdáni dunarévben egy ujonnan épült dunai malom felszerelése: 1 dupla Ganz-féle 18-as hengerszék és gabonatisztitóval azonnal eladó. Érdeklődni lehet Besuvák György malomtulajdonosnál Bezdánban. 3069

Papirhéju
DIÓ
kilogrammja 12 dinár.
SZILVA
kilogrammja 10 dinár.
Kókuszdió, maróni, datolya, karfiol, zöldborsó, hering, pisztráng stb.
Házi sonka, kolbász, pörkült szalonna saját vágás.
Kiss Istvánnál
a barátok temploma mellett.
3148

Eladó 6-os magánjáró, Magyar Állami cséplőgarnitura, golvós csapágyas, kifogástalan állapotban. Onody, Staribecsej. 3127

Eladó paprika- és hengermalom: ugyanott két uj, 18 szimpla hengerszék, tarár, hámozó, daráló eladó. Kovács Mihály, Kupusina. 3126

PRIX ASZTALOS
SUBOTICA
Školska ul. 10., Bajski put
Legmodernebb bútorokat valamint modell munkákat készit versenyképes áron. 2730

Eladó 25 hold prima szőlő egészben vagy holdanként is Horgos-Királyhalom. Érdeklődni Juhász Pálnál Kralievbregen. 2680

Uj zongorák pianinok, csakis elsőrendü világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

OLCSÓ HUSVÉTI VÁSÁR

EREDETI OLAJFESTMÉNYEKBŐL

Mihálović: Akt	Din. 2000	Oláh Sándor: Csendélet	Din. 750
Dudić Andor: Tükör előtt	„ 4000	Edvi-Illés Aladár: Tehenek	„ 2000
Nagy Vilmos: Ganer	„ 1200	Neogradi: Táj	„ 1200
Romek A.: Csendélet	„ 2500	Geiger R.: Akt	„ 1200
Komáromi-Katz: Enteriőr	„ 3500	Pap Emil: Tükör előtt	„ 2000
Nadler Róbert: Festőnő	„ 2500	Basch A.: Kertben	„ 1750
Szüle Péter: Ülő nő	„ 4500	Kézdi-Kovács: Táj	„ 1000
Magyar-Manheimer: Táj	„ 5750	Murin N.: Csendélet	„ 750
Iványi Grünwald: Táj	„ 7500	Gyertyányi-Németh: Ganer	„ 500
		Olgyai: Táj	„ 1500
		Penteleei-Molnár: Csendélet	„ 6000
		Ujvári Ignác: Táj	„ 1200

BALOG LINA
BÁRÁNY-SZÁLLÓ MELLETT
Állandóan friss olasz virágok kaphatók
2815

Eladó Ruston fogaskerekes garnitura és egy teljes kovács-szerszám. V., Mokranjčeva ulica 16. sz.

Arany és ezüst ékszereket
órákat, ridikülöket
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
Rudićeva ul. 6. Sugár-ház
3021

Eladok különféle gépeket, valamint csereüzleteket is kötök. 6 HP magánjáró, Hoffherr magánjáró, 6 HP huzatos Marschal kazán, 6 HP magánjáró garnitura, 6 HP szivógázgarnitura, 18—20 álló nyersolajmotor, 3—4 álló bezinmotor. A gépek megfelelő biztositék ellenében részletekben is eladók. Rózsa Ferenc, St.-Kanjiža. 2957

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Kulán egy ház eladó. Érdeklődni lehet Derković Lajosnál Kula. 2887

Eladó haláleset miatt Starakanjiža központján 404□ területen épült vendéglő, azonnal átvehető. Ugyanott 42 hl. óbor hordóval együtt eladó. Bagi István Starakanjiža. 2587

Cserépfedést palafedést bőrlemezfedést
valamint
tetőlebontást
átrakást és javitást legolcsóbban vállal ugy helyben mint vidéken
Herceg István
cserép- és palafedő mester
SUBOTICA
V., Hranilovičeva (Kürt utca) 4/b. 2731

Pénzkölcsönt ékszerekre közvetit (diszkréten) Pátkay, Ivan Antunović ulica br. 4. 2496

Eladó vendéglő 25.000 lakosu városban, a főutca közelében saroképület lakással, ivószobákkal ujonnan épitett nagy tánceteremmel, vasgerendára épitett nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az iccés használ, 4 lóra való istállóval, kukoricakatárkával, villanyvilágitással, 65.000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. — Ugyanott 10 q fehér és sárga bab is eladó. 2928

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállitásra; v. férfi női raglán és télikabátnak való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérnemüek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak Subotica, I. kör, Bogovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Eladó jól kitelelt, kitünő állapotban levő 15 méhcsalád kaptárakkal együtt. Özv. Baunoch Jánosné, Pot.-Sv.-Nikola, Bánát. 3031

Eladó 50 hl 11½ Malligand-os és 36 hl 12½ Mallaibor özv. Heim Lászlóné borterme lőnél, Mokrin. 3045

Két garnitura cséplőgép, 6 HP, teljes felszerelésel eladó Kamocsai Sándornál Bezdán, Bačka. 3050

Cséplőgarnitura, Első Magyar Gazdasági Gépgyári gyártmány, kitünő karban, eladó, Ivan Privora, Piškorevci-Slavonia. 306

Kifogástalan állapotban levő cséplőkészlet mely egy 8 HP Renauer-féle kocsira szerelt benzinmotor és egy 3½ HP Wichberle-féle dobsines cséplőszekrényből áll, olcsón eladó, Prvi Staparski Mlin na Valike, Stapar. 2884

Eladó, komplett magánjáró cséplőkészlet elevátorral, 10 éves, jó állapotban, Kovačik-gyártmány. Dragoljub Stajić i Drugovi, Srbobran. 3104

STENICIN
a legjobban bevált féreg és POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerü, nem piszkit. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

KÜLÖNFÉLE

LIKŐRESZENCIÁK: Rum-, cognak-, pálinka-, boreszenciák, gyümölcsételek, méregmentes festékek, málnaszörp, citrom-, narancsszörpök. Gyári árakon ajánlja: Dr. Fodor Ottó vegyészmérnök, Veliki-Becskerek. 1919

Kankónál (gennyes folvásnál), hugycsőbántalmaknál, fehérfolyásnál legiobban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Minden gyógyszertárban és drogériában 20 dinár árban kapható. Postán utánvétel: Blum (Illés) gyógyszertár, főpostával szemben. 2159

Butorozott szoba magányos fiatalembernek április 15-től kiadó. Bővebbet Grün Márk cipészüzletében, Ciril i Metod trg. 3091

Beltéren különbejáratu butorozott szoba kiadó. I., Trenkova ulica 9. 3120

Különbejáratu butorozott szoba konyhával és egy butorozott szoba kiadó. 3121

Palicson egy négyszobás butorozott villa kiadó. Cim a kiadóban. 3128

Üzlethelyiség
a beltéren áthelyezés miatt teljes berendezéssel
átadó
Cim a kiadóhivatalban.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. könyvnyomdájában Subotican.